

(LKFSB) USA ir Britanija jau dabar, kaip praneša "Newsweek", tariasi, kaip šio karo pabaigoje bus sutvarkyta Vokietija ir kitos Europos valstybės. Numatoma, kad Jungtinių Tautų karinė ar politinė specialiai tam reikalui sudaryta taryba ilgesnį laiką po karo kontroliuos Europos gyvenimą. Apsvarstius tuos klausimus su britais, neuzilgo numatoma sueiti į bendrus pasitarimus ir su Maskva. Ypač Amerika yra užinteresuota dabar kuoankščiau pasiekti sutarimą apie pokarinę santvarką, šitam darbui vadovauja State Departmentas. Pasitarimuose, beabejo, paliečiamas ir Baltijos valstybių, taigi ir Lietuvos likimas, taigi būti svarbu kuoryškiau pareikšti lietuvių laisvės troškimą senatoriams, kongresmanams ir kitiems asmenims. Tą savo rezoliucijomis ir asmeniškai susitikimu turėtų neatidėliojant daryti mūsų ištakingesnieji asmenys, organizacijos, parapijos ir t. t.

Vietiniai lietuviški komunistiniai pereiną sekmdienį suruošė, kaip jie skelbė, "lietuvių masinius susirinkimus".

Skelbimuose sakė, kad tai "Raudono Kryžiaus Sekmdienis", ambulansų pirkimui. Bet praėjus tiems parengimams, komunistėlių staršas savo laikraštyje pasako tikrą ty visų parengimų tikslą.

Jis rašo "L." kovo 3 d. laidoje:

"Masiniai lietuvių mitingai ruošti pereiną sekmdienį Raudonajai Armijai pasveikinti..."

So. Bostone komunistėlis Bimba daugiausia ir kalbėjo apie raudoną vėliavą. Amerikos karo pastangos prieš Ašį nesulaukė paramos iš komunistų. Neparuota nei vieno Karo bono.

Vasario 14 ir 21 dd. lietuvių kolonijose įvyko masiniai lietuvių susirinkimai Lietuvos nepriklausomybės 25 metų sukaktį paminėti. Tuose visuose mitinguose buvo kalbama ne apie svetimos šalies karo pastangas, bet apie šios šalies karo pastangas ir teikimą jai paramos. Kairuriose kolonijose paruduota už desetkus tūkstančių Karo bonų ir stampų.

Amerikos lietuviams katalikams Jung. Valstybės pirmoje vietoje, o per jas mes remiame ir Suvienytas Tautas. Visai kitaip daro komunistai.

Todėl su komunistais nei vienam, kuris gerbia šios šalies žvaigždėtą vėliavą, ne pakeliui.

MAKE EVERY PAY DAY BOND DAY. Join The Pay-Roll SAVINGS PLAN.

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ R. K. SVENTO JUOZAPO DARBINTŲ SAJUNGOS ORGANAS

DARBININKAS. Lithuanian Semi-Weekly Newspaper. Published every TUESDAY and FRIDAY. 366 Broadway, S. Boston, Mass.

VOL. XXVIII — No. 18. TEL. SOUTH Boston 2680. PENKTADIENIS (Friday) KOVAS (March) 5 D., 1943 M. TEL. SOUTH Boston 2680. FIVE CENTS

Am. Raudonojo Kryžiaus Mėnuo

Per visą šį kovo mėnesį kiekviename mieste ir miestelyje Amerikos Raudonojo Kryžiaus aukų rinkėjai eina ir eis iš namo į namą, iš krautuvės į krautuvę, iš dirbtuvės į dirbtuvę prašydami aukų.

Amerikos Raudonasis Kryžius dirba tikrai kilnų, labdaringą darbą. Šio karo metu Am. Raudonojo Kryžiaus darbas žymiai padidėjo. Kur tik yra mūsų karo jėgos, ten yra ir Raudonasis Kryžius. Tai yra pagelbinė Armijos ir Laivyno organizacija. Štai kodėl šių 1943 metų Karo Fondo du trečdaliai skiriama ginkluotai tarnybai.

Am. Raudonajam Kryžiui reikalinga ne tik pinigai, bet ir kraujas. Šiais metais užsibrėžė surinkti 4 milijonus puskvorčių kraujo, kuris reikalingas sužeistiems kareiviams, kuris gal išgelbės jūsų sūnaus, brolio arba giminaičio gyvybę. Be to, reikalinga chirurgiškai daiktai, ir įvairūs kitoki reikmenys, taip pat ir maistas.

Raudonasis Kryžius turi siųsti savo direktorius višur, kur tik yra kariuomenė, ir operuoti Namų Tarnybą, kad kareiviai turėtų

patogumus. Turi aprūpinti maistu nuo karo ir kitokių nelaimių nukentėjusius žmones.

Taigi Raudonasis Kryžius atlieka nepaprastai didelius labdaringus darbus karo ir namų frontuose. Jis turi turėti dideles sumas pinigų. Kadangi Raudonasis Kryžius pasilauko iš aukų, tai kasmet ir daromi aukų rinkimo vajai.

Šiais metais Amerikos Raudonasis Kryžius yra užsibrėžęs surinkti \$125,000,000.00. Tai didelė suma. Bet jeigu visi gyventojai aukos pagal išgalės, tai nei nepajusime kaip toji suma bus surinkta.

Mūsų šalies vadas, Prezidentas Rooseveltas, skelbdamas Raudonojo Kryžiaus Karo Fondo vaku, tarp kitko pareiškė: "Kiekvienas jūsų, kuris turite draugą ar giminę karo uniformoje, pilnai suprasite savo širdyje šio vajuos svarbą... Raudonojo Kryžiaus vaju mes pradedame gailėstingumo vardu".

Lai nei vienas lietuvis neatsilieka neaukojęs pinigais, ir operuoti Namų Tarnybą, kad kareiviai turėtų

Į Šv. Kazimierą

Kada Tėvynė tik pagalbos reikalinga, Ji kreipias į Globėją savo stebuklingą, Kursai kadaisia su priešais ryžtingai kovės: — Tad ir dabar išlaisvins ją iš vergovės. Tiek perversmų, vargų ir skurdo iškentėję, Lietuviai jaučia, kad jau laisvė jiems artėja; Tikėtis drįsta, kad Aukščiausioji Apvaizda Išgydys pagaliau opiausiąją jų žaidą.

Kazimierai šventasis! Gelbėk savo tautą! Palengvink sunkią našta jos vaikams užkrautą! Pašalink kardą, kurs baisingai ore kybo, Išgelbėk jos gyvybę, laisvę ir tikybą! Smaugikas viens dar replių nuo gerklės neatitraukė, O kitas jau su pančiais pagamintais laukia Ir, pilnas žudymo ir keršto, jis pasauliui šaukia: — "Šalin nuo Lietuvos! Ji mano, mano, mano! Carų nelaisvėje du šimtmečių gyveno! Senovės palikimas man pilnai priklauso, — Aš prie bedieviškos krūtinės ją priglausiu! Ten įgyvendinsiu kultūrą aziyatų, Kad žmonės pusbadžiai ir pusplikiai gyvėtų; Kad ir išvargę, vos bėpastovį ant kojų, Krauju ir ašaromis palaistytų man rojų!"... Lyg griausmas tolimas, klaukus tas balsas girdis, Pasibaisėjimo diegliu jis smelkia širdis; Aidėja lyg meškos urzgimas... žmonės dreba...

Neleisk, šventasis, mūsų tautai gulti į grabą!... J. K.

MUSSOLINI ATŠAUKĖ IŠ RUSIJOS 10 DIVIZIJŲ

Londonas, kovo 4 — Roficialūs Britų observatoriai paduoda tris prieštalijos diktatorius Mussolini įsakė ištraukti iš Rusijos 10 divizijų, kurios sudarė Aštuntąją Italų Armiją, poilsiui ir papildymui.

Šis Mussolinio įsakymas labai nustebino Vokietijos nacių užsienių ministrį von Ribbentrop'ą, nes naciai reikalavo, kad Italija pasiųstų daugiau kareivių į Rusijos frontą. Mussolinio įsakymas datuotas kovo 1 d.

Naciai Bombarduosią Bostoną

Washington, D. C., kovo 4 — Vokietijos naciai per radio iš Berlyno grąšina Amerikiečiams, kad jų bomberiai galėsia pasiekti ir bombarduoti Bostoną, New Yorką ir Washingtoną.

Todėl James M. Landis, Civilio Apsigynimo direktorius, ispėja Amerikiečius, kad naciai, norėdami atkeršyti Jung. Valstybėms už bombardavimą Vokietijos miestų, gali bombarduoti ir šios šalies miestus.

Jeį Siųstum Laišką Lietuvis Žydui...

(LKFSB) Iš Stokholmo praneša, kad pasiuntus laiškų kairuriems žydams, gyvenusiems Lenkijoje, Baltijos valstybėse ir nacių okupuotoje Rusijoje dalyje, dažnai tie laiškai grįžta, o ant jų vokiečių pašto valdininkų uždegtas toksai užrašas: "Mirė žydiant" žydu problema (klausimą)".

Amerikiečių Lakūnai Sunaikino 22 Japonų Laivus

Priešas Pražudė 15,000 Kareivių, 55 Lėktuvus

Iš Suvienyto Centro, ponu No. 5 galės gauti Australija, kovo 4 — Vyriausiosios vadovybė praneša, kad Amerikiečių ir kitų suvienytų karo jėgų laivų ir 12 transportinių laivų, kurie plaukė į Naują Gvinėją. Taipgi nušovė 55 japonų lėktuvus, kurie lydėjo tuos priešo laivus. Apskaičiuojama, kad su priešo laivais nuskendo 15,000 japonų.

Tai didelis Alijantų laimėjimas. Washington, D. C., kovo 4 — Kainų Administracijos Ofisas paskelbė, kad nuo balandžio 1 d. vienas asmuo galės pirkti tik po vieną ir tris ketvirtadalius svoro mėsos per savaitę. Taipgi bus apribotas pirkimas sviesto, riebalų ir alieju.

Tik paukštiena kol kas neracionuojama. Daugiau Aliejaus Rytams Washington, D. C., kovo 4 — Kainų Administracijos Ofisas paskelbė, kad No. 5 aliejaus kupono vertė pakeliama iki 10 galionų. Be to, su aliejaus k...

Raudonieji Atsiēmė Rževą Naciai Kraustosi Iš Orel

Londonas, kovo 4 — protestus ir reikalavimus, kad paaikintų dėl ko tie nuo lenkai buvo suaudyti. Tik šiomis dienomis Sodel Rževo miesto kautynėse žuvo 2,000 vokiečių. Taipgi raudonieji užgrobė nemažai karo ginklų. Dabar raudonieji stumiasi link Bryansko - Kievo geležinkelio.

Rževo užėmimas sudaro pavojų Suomijai ir visai Hitlerio šiaurinei apsigynimo linijai. Vokietijos nacių vyriausioji vadovybė prisipažįsta praradę Rževą, tačiau sako, kad jie iš to miesto pasitraukę.

Iš Maskvos pranešama, kad Vokietijos nacių karo jėgos traukiasi ir iš Orel miesto. Naciai Bandė Atsilyginti Londonas, kov 4 — Vokietijos nacių bomberiai puolė Londoną, bet tas puolimas buvo visai silpnas, palyginus su Britų puolimu Berlyno. Tik keblolika žmonių žuvo vienoje vietoje.

Raudonieji Teisnasi Dėl Lenkų Sušaudymo

Washington, D. C., kovo 4 — Kaip žinoma, Sovietų valdžios įsakymu pereinątais metais buvo suaudyti du lenkai socialistai: Henryk Erlich ir Victor Alter. Lenkai ir Amerikos kairurių unijų darbininkai sukėlė prieš Sovietus

Darbininkų Radio Programa

Šeštadienį, kovo 6 d., 2 val. po pietų įvyks Darbininkų Radio programa. Prašome pasukti savo radio rodyklę ant 1150 kilocycles ir klausytis lietuviškų dainų, muzikos ir pranešimų iš WCOP stoties, Boston, Mass.

Biznieriai, jeigu jūs norite, kad jūsų pinigas įdektas į skelbimus atneštų pelną, tai skelbkites Darbininkų Radio programoje. Skelbimus siųskite arba DIO, 366 Broadway, So. Boston, Mass. Tel. SOUTH asmeniai pridukite šiuo adresu: DARBININKŲ RABoston 2680 arba NORwood 1449.

BRITAI BOMBARDAVO BERLYNĄ

Sukėlė Didelius Gaisrus

Londonas, kovo 4 — Britanijos bomberiai per pastarąsias dienas kelis kartus bombardavo Vokietijos sostinę Berlyną. Apskaičiuojama, kad bombardavime dalyvavo apie 400 bomberių. Bomberiai paleido keturių, dviejų tonų ir mažesnes bombas ant Berlyno miesto, kur padarė didelius nuostolius. Padegė daug namų. Gaisrai buvo matomi už 200 mylių nuo Berlyno.

Berlyno žiniomis užmušta 89 ir sužeista 213 žmonių, sunaikinta Šv. Jedvygos bažnyčia, ir kitos įstaigos.

Iš Stokholmo praneša, kad Berlynas degė per 24 valandas. Vienas pranešimas sako, kad šis bombardavimas buvo didžiausias, ir kad didelis gyventojų skaičius liko be namų.

Suvaržo Privačių Autobusų Vartojimą

Washington, D. C., kovo 4 — Office of Defense Transportatio direktorius J. B. Eastman paskelbė, kad pradėdant šio kovo 15 d. suvaržomas privačių autobusų vartojimas.

Tki šiol buvo suvaržyti tik kompanijų autobusai. Nuo kovo 15 d. ir privatus autobusai negalės būti vartojami jokioms sportinėms išvykoms, piknikams ir įvairiems kitiems parengimams.

Arkivyskupas Išvyko Iš Vatikano

Bern, Šveicarija, kovo 4 — Vakar lėktuvu išvyko J. E. arkivyskupas Francis J. Spellman. Grįžta per Ispaniją į New Yorką. Sakoma, kad arkivyskupas Spellman aplankys Šiaurės Afriką, o iš ten vyks į Londoną.

Iš Vatikano šaltinių sužinoma, kad J. E. arkivyskupas Spellman vežas Sv. Tėvo, Popiežiaus Piaus XII atsakymą, ir sveikiniimą, Prezidentui Rooseveltui.

J. E. arkivyskupas Spellman paskutinę audijenciją su Sv. Tėvu turėjo kovo 2 d. Popiežiaus suteikęs specialų palaiminimą Amerikiečiams.

Jeį Siųstum Laišką Lietuvis Žydui...

(LKFSB) Iš Stokholmo praneša, kad pasiuntus laiškų kairuriems žydams, gyvenusiems Lenkijoje, Baltijos valstybėse ir nacių okupuotoje Rusijoje dalyje, dažnai tie laiškai grįžta, o ant jų vokiečių pašto valdininkų uždegtas toksai užrašas: "Mirė žydiant" žydu problema (klausimą)".

IVAIRIOS ŽINIOS

Lietuvių Kalba Mokyklose

Pereitą sekmadienį, vas. 28 d. Naujos Anglijos Lietuvių Katalikų Seimelis gyvai kalbėjo lietuvių kalbos klausimu. Iš klausęs pranešimo, kad Massachusetts valstybės kongrese yra įneštas bilius No. 639, kad lietuvių kalba būtų dėstoma viešose aukštesnėse mokyklose, Seimelis pareiškė nuosirdžią padėką Kongresmanui Bert J. Callery, Jr., biliaus įnešėjui, Kongresmanui Stanislaus G. Wondolowski ir kitiems Kongresmenams ir Senatoriams, kurie tą bilį nuosirdžiai remia.

Seimelio dalyviai pasižadėjo rašyti Kongresmanams ir Senatoriams laiškus ir kitus raginti tai daryti, prašant, kad Massachusetts valstybė pripažintų lietuvių kalbą lygiagrečiai su kitomis kalbomis, kurios yra dėstomos viešose mokyklose.

Pirmadienį, kovo 8 d. š. m., 10:30 val. rytą, Room 480, State House, Boston, Mass. įvyks State Committee of Education susirinkimas lietuvių kalbos klausimu viešose aukštesnėse mokyklose.

Mes nuosirdžiai patariame visiems lietuviams rašyti laiškus Svetimo Komiteto nariams, būtent, Senators — Edward M. Rowe (chairman), Richard S. Bowers, Arthur W. Coolidge, William P. Grant. Representatives — Fred A. Hutchinson (House chairman), Sven A. Erickson, Margaret L. Spear (clerk), J. Phillip Howard, Clark B. Partridge, Stanislaus G. Wondolowski, Joseph P. Ferriter, William F. Sullivan, Richard L. Hull, John H. Taylor, and Bartholomew J. Callery.

Laiškus adresuokite šiaip: State House, Boston.

Senato Prezidentu yra Sen. Jarvis Hunt. Legislatūros (House) Speakeriu yra Rep. Rudolph F. King. Senato Mažumos Vadas — Sen. William E. Nolen. House Mažumos Vadas — Rep. Michael Neville.

Patartina visiems, kurie tik gali, pirmadienį, kovo 8 d. š. m. nueiti į Svetimo Komiteto susirinkimą, kur bus keliamas ir diskutuojamas lietuvių kalbos klausimas. Cia yra puiki proga mūsų profesionalams pasidaruoti, kad bilius 639 būtų priimtas Massachusetts valstybėje.

Pasiimkite prof. Senn parašytą knygelę angli

kalba apie Lietuvių kalbą. Ją įteikime Kongresmanams ir Senatoriams. Lai jie susipažįsta geriau su mūsų kalba. Ji yra viena seniausių ir gražiausių kalbų, ir ji turi būti kitų kalbų šeimoje.

Šiais laikais įžymūs pedagogai nuosirdžiai ragina mokyti kalbą.

Lai Bilius No. 639 lieka įstatymu Massachusetts valstybėje!

Siūlo Paliuosuoti Nuo Karo Tarnybos Ūkių Darbininkus

Washington, D. C., kovo 4 — Jung. Valstybių Senato komisija priėmė Sen. Bankhead'o sumanymą paliuosuoti nuo karo tarnybos visus ūkių darbininkus iki naujų metų. Šis pasiūlymas priimtas 9 balsais prieš 7.

Pasiūlymas perduotas Senatui.

— Laikraščiai rašo, kad žuvo Jonas Perlys ir Vincas — Mataušas Gudaitis.

Sukaktuvininkai

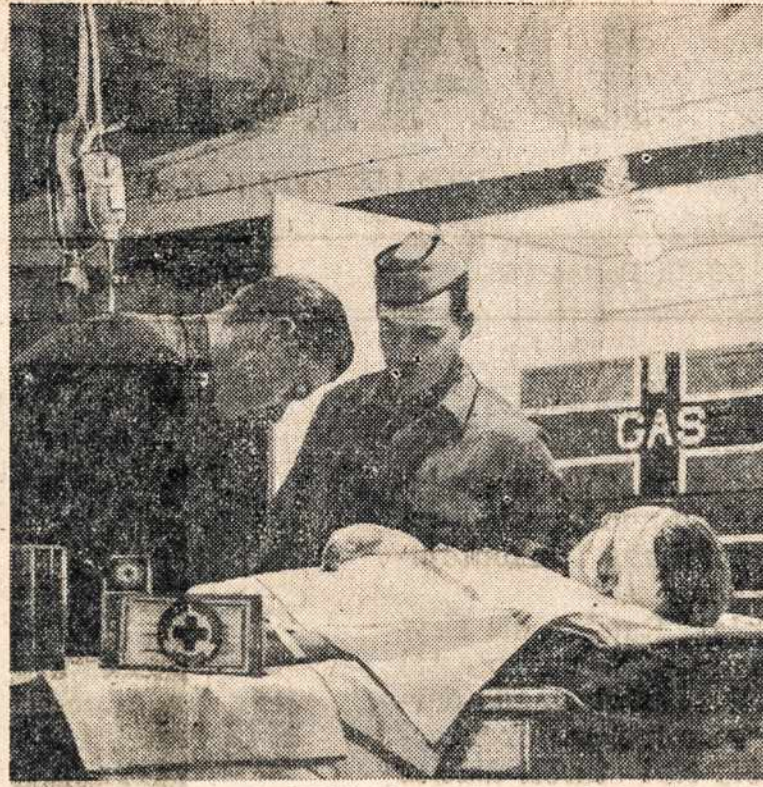
(LKFSB) Žinomas Lietuvos artistas Stasys Pilka vasario 25 d. sulaukė 55 metų.

— Architektas Vyt. Landsbergis vasario 26 d. sulaukė 45 m. amžiaus. Jisai aukštuosius mokslus yra baigęs užsienio specialinėse mokyklose ir energingai vis dalyvauja Lietuvos miestų pagražinime.

— Jaunas rašytojas St. Būdavas, kunigas, kovo 5 d. užbaigia 35 m. amžiaus. Paskutiniu laikotarpiu šalia plunksnos darbo jįsai laikydavo religines ir patriotines prakalbas per Lietuvos radiją.

— Kun. K. Bičkauskas, Šv. Pranciškaus parapijos klebonas, Indiana Harbor, Ind. kovo 8 d. sulauks 55 metų amžiaus, be to šiemet švenčia 30 metų kunigystės ir 18 metų klebonavimo sukaktį.

— Jei Marija Pečkauskaitė, garsi Lietuvos auklėtoja ir rašytoja, būtų dar tebegyvenusi, ji š. m. vasario 25 d. būtų šventusi 65 metų amžiaus sukaktį.

"SOMEWHERE IN ALASKA"—Burned in an explosion, this soldier receives a transfusion of blood plasma, supplied from the millions of pints of blood contributed to the American Red Cross by patriotic men and women. Administering the transfusion is Capt. S. F. Cepiecha, Redwood Falls, Minn., and Cpl. Mark Shafer, St. Louis, both of an army medical detachment.

Kur nors Alaskos fronte, Dėdės Samo karys, paliestas ugnies eksplozijos, rūpestingai globojamas Amerikos Raudonojo Kryžiaus, suteikiant jam kraujo plazmos, kuri pagaminta iš milijonų puskvorčių gautų iš šios šalies patrijotingų asmenų.

Drąsus Kauno Vyskupo Žodis Nacių Pataikūnams

(LKFSB) Londono laikraštis "Times" praneša, sau "išlaisvintų" pabaltijo kad Kauno vyskupas (nepažymėta kuris: arkv. Škviceckas, ar jo pavaduotojas) Igulos bažnyčioje pasakė ypatingai drąsų pamokslą, kuriame jįsai pagrasino ekskomunika (didžiausia bažnytinė bausmė) tiems lietuviams, kurie savo rankas suteptų nekaltų žydų ar lenkų krauju, ar kurie turėdami valdines tarnybas prisidėtų prie nekaltų žmonių ištrėmimo į Reichą, arba nusikalstų užgrobdami namus ir turta.

Visi Lietuvos katalikų Bažnyčios nariai, kurie ateiptyje padarytų tokius nusikaltimus, bus Bažnyčios vardu vyskupo ekskomunikuoti.

Kaip žinome, didžioji dauguma lietuvių visa širdimi pritaria demokratišnių valstybių pergalei, bet ir pasitaikančius negausius prisiplakėlius ir nacių pataikūnus turi drąsos sudrausti Katalikų Bažnyčia, kuri visada kovoja su okupantų ir šiaip valstybės prievarta už žmonių teises.

— Berne laikraštis "Der Bund" spalio 20 vedamajame straipsnyje pabrėžia, kad Sovietų Rusija niekuomet nėra nuosirdžiai priėmusi "Atlanto Charterio", kuris pripažįsta laisvę visoms tautoms. Geriausias įrodymas, kaip sovietai prisiilenkia su "Atlantic Charteriu", esąs tas faktas,

Kun. Vailokaitį Bolševikai Pristatė Sibire Prižiūrėti Arklių Pakinktus

(LKFSB) Gauta žinių iš Sibiro, kad kun. Juozas Vailokaitis tebėra gyvas. Išvežtas iš Lietuvos jįsai buvo apgyvendintas viename komunistų ūkyje-kolchoze. Kunigui Vailokaičiui bolševikai liepė prižiūrėti arklių pakinktus. Kun. Vailokaitis dabar yra 62 metų amžiaus ir jau netoli 40 metų, kaip yra kunigu. Yra baigęs aukštuosius mokslus Petrapilio Dvasinėj akademijoje, gaudamas magistro laipsnį. Kurį laiką yra buvęs "Šaltinio" redaktoriumi ir už lietuvišką veiklą caro valdininkų buvo daug sykių baustas ir sėdėjo kalėjime. Didžiojo karo metu patekęs su tremtiniais į Rusiją tenai leido lietuvišką laikraštį "Vadas" ir organizavo lietuvių draugiją, pavadintą "Liaudies Sąjunga", kuri subūrė veik visus tremtinius, turėdama tūkstančius narių. Po karo apsigyvenęs Vilniuje 1919 m. bolševikų buvo paimtas įkaitu ir buvo išgabentas Daugpilin, vėliau Smolenskan. Iš čia buvo išvaduotas mainais į Lietuvoje suimtus bolševikus. Kun. Juoz. Vailokaitis savo dideliais sugebėjimais daug prisidėjo prie Lietuvos ūkinio pagerinimo.

Vienas Lietuvis Sibire Nusipirko Karvę

(LKFSB) Jau nuo caro laikų lietuviams žinoma baidi trėmimo vieta — Sibiras, bet tada, net ir priekoriko Muravjovo, dar būdavo teismai, kaltinamieji galėjo gintis net advokatus pasikviety. Dabar gi bolševikai naktimis išblovė į būtus ir uždaruose vagonuose išgabeno tūkstančius lietuvių nežinia nei kur, nei už ką. Kaikurie iš tremtinių tebėra kalėjimuose ir lageriuose, kiti gi nuvaryti darbams į bolševikų ūkius. Šiomis dienomis gautas iš Sibiro laiškas, išsiųstas metai po ištremimo — 1942 m. birželio 21 dieną. Taigi laiškas iš Sibiro pasiekė Čikagą per 8 mėnesius. Ant voiko užlipinta 60 kapeikų pašto ženklas, antrašas uždėtas dviem kalbomis: angliškai ir rusiškai. Laiške pažymi, kad iš Lietuvos buvo išvežti 1941 m. birž. 14 d., o į ištremimo vietą atvyko liepos 9 d., taigi keltyje buvo tris su puse savaitės. Jiems pasisekė patekti į derlingas sritis, kur žemė ypatingai gera ir todėl darbo prie jos ne tiek daug. Bulvės užauga ypatingai didelės. Mėšlo į laukus vežti nereikia. Pievose žolė vietomis sulig

žmogumi. Jų kaime gyvena apie 1.500 žmonių dirbdami įvairius darbus. Tremtinys irgi dirbas, žmona vaikus saugojanti senesnieji bent gi vasarą gauna darbo. Krautuvėje gauna šio to nusipirkti, toje derlingoje srityje dar ir duonos turi, pasisekė jiems net karvę nusipirkti. Toliau rašo: "Visi esame sveiki ir laimingi perleidome Sibirišką žiemą... Dažnai sapnuoja Lietuva, mano pusseseres, rodos, pas jas į svečius atvažiauvau, bet pabudęs randu, kad Sibire gyvenu. Neseniai sužinojau, kad Amerika, Anglija ir Sovietų Rusija padarė bendrą frontą prieš vokiečius. Visi laukiame, kad greičiau karas pasibaigtų ir visiems būtų ramu ir gera gyventi". Be to praneša, kad Sibire viename kolchoze gyvena Račiūnų šeima: Andrius Račiūnas, 82 m. amžiaus, Petronelė Račiūnienė, 67 m., Juozas Račiūnas, 36 m., Agota Račiūnienė, 25 m., Kostas Račiūnas, sūnus Juozo, 4 m.; jau Sibire jiems gimė sūnelis Petras Račiūnas, kurs jau turėjo 7 mėn. amžiaus.

Skaitant laiškus iš Sibiro, reikia nepamiršti, kad tremtiniai žino ką rašyti, o ką su karčia asara nutylėti.

— Iš Vilkijos, Kauno apskrities, kilęs Pranas Jurgaitis, 26 metų amžiaus, vokiečių "ypatingojo teismo" nubaustas mirties bausme.

Girtuoklis nebėra laisvas žmogus: jis kenčia baisiausių vergijų, nes yra atsidaves bausiamam pomui. SOKRATAS.

Sajungininkai Stumia Nacius Atgal Tunisijoje

Iš Alijantų Centro, Šiaurės Afrika, kovo 4 — Amerikos karo jėgos atstūmė nacius atgal ir užėmė Šbeitlą ir Ferianą slėnį, priešingose pusėse Kasserine perėjimo, centralinėje Tunisijoje.

Amerikiečių ir Britų jėgos stumia priešų jėgas link Gafsa.

Sajungininkai užgrobė

nemažai priešų ginklų ir padarė jam nemažai nuostolių.

— Lietuvoje išleistas vokiečių generalinio komisaro įsakymas, pagal kurį visi gyvulių kaulai turi būti pristatyti specialiniams punktams. Kaulai esą naudojami pramonės reikalams.

Šv. Kazimieras Buvo Algirdo Proanūkis, Gedimino Ainis

(LKFSB) Kovo 4 d. viso pasaulio lietuviai katalikai prisimena didį Lietuvos šventąjį — Šv. Kazimierą, mirusį 1484 metais. Įdomu prisiminti, kad to šventojo prosenelis buvo Lietuvos kunigaikščio Gedimino sūnus Algirdas. Algirdo sūnus Jogaila ir Lietuvos kunigaikštystė Sofija Alšėniškė buvo tėvais dviejų sūnų: Vladislavo ir Kazimiero. Šis pastarasis ir buvo tėvu Šv. Kazimiero. Vienu iš pirmųjų šventojo auklėtojų buvo žinomas istorikas Jonas Dluogošas, kurio tėvas buvo Žalgirio mūšio dalyvis. Dluogošas yra daug rašęs apie Gediminą, Kęstutį, beabejo tuos dalykus jįsai yra pasakojęs ir savo mokiniui Šv. Kazimierui. Tas lietuvis šventasis buvo pasiekęs aukštą tobulybės laipsnį. Dienoms metu jįsai su kitais karalaičiais, savo broliais, dirbo tėvo - karaliaus raštinėje, ar buvo užimtas svarbiais valstybės reikalais, o vakarą, net ir naktį skirdavo susikaupimui. Sargybiniai net ir nakties metu jį yra matę besimeldžiant prie katedros durų; atmenant, kad tą šventasis darydavo net ir žiemos metu, galime suprasti, kiek jis vertino bendravimą su Dievybe per malda susikaupimą ir nusimarinimą. Karaliaus rūmuose buvo turto ir kitų visokių gėrybių, bet jįsai po karališkais drabužiais nešiojo šiurkštų nusimarinimo rūbą ir nakčia palikęs lepius patalus, praleisdavo naktą istisas valandas mąstytyje ir kietame guolyje. Ypatingai pabrėžiama jo meilė skaisitybės: kada jįsai jaunas susirgo džiova, ano laiko daktarai manė, kad jo sveikata pagerėsianti atsižadėjęs skaisitybės gyvenimo. Net ir tėvai, gydytojų suklaidinti, norėjo sūnų palenkti prie nuodėmės, tačiau šventasis jaunikaitis geriau norėjo pasirinkti mirtį, kaip nuodėmę, atmesdamas netikusius patarimus. Skaisitybės meilė jį paskatino garbinti skaisčiausią Mariją. Jis dažnai giedodavo jos garbei skirtingą giesmę: "Mano siela, tark kasdieną garbę skaisčiai Motinai". Net mirdamas prašė tos Šv. Barnardo giesmės nuorašą įdėti į grabą. Buvo labai gailėtingas vargo žmonėms, gausiai juos šelpdavo, laikydavo ligonis ir su džiaugsmu jiems patar naudavo. Mirė Gardine, turėdamas 26 metus amžiaus, bet atminimas apie jį nemirs amžiais. Šventuoju paskelbimo iškilmėse iš Romos atsiųstą vėliavą nešė patsai vyriausias valstybės senatorius Leonas Sapiega. Tas įvyko Vilniuje 1604 m. Kai Vilniuje buvo nutarta pastatyti Šv. Kazimiero bažnyčia, jos pamatams reikalingus 3 milijonų rublių akmenis, gulėjusius už miesto, apsiėmė be užmokesnio atritinti 700 vyrų. Net Italijos ir Belgijos ir kitų kraštų jaunimo organizacijos pasirenka Šv. Kazimierą savo globėju, stato jo stovyklas. Šv. Kazimiero relikvijas užsikabinę ant kaklo Kauno seminarijos klierikai spaudos draudimo metu pradėjo slaptą veikimą, rūpinantis lietuviškoms knygoms, iš to išdygo garsioji lietuvių liaudies švietimo draugija — Šv. Kazimiero knygų leidimo draugija. Lietuvoje yra pastatyta daugiau kaip dešimt bažnyčių Šv. Kazimiero vardu, o Amerikoje net arti 20. Tarp Amerikos lietuvių puikiai veikia šventojo dvasia besigaivinanti ir jo tobulybės keliais norinti eiti Šv. Kazimiero Seserų vienuolija.

DĖMESIO!

Tu atliksi tikro apaštalavimo darbą, jei pats skaitysi ir kitus raginsi užsisakyti mėnesinį laikraštį "Zvaigždė"

"ZVAIGŽDĖ", tai pats tinkamiausias mūsų žmonėms dvasinio turinio laikraštis, pašvestas švenčiausiai Jėzus Širdžiai.

"ZVAIGŽDĖ" trokšta aplankyti kiekvieną Lietuvos šeimyną ir ją gaivinti krikščioniškų dorybių spinduliais.

"ZVAIGŽDĖ" skaitykite ir būsite pavyzdiniais nariais-ėmis MALDOS APAŠTALAVIMO SĄJUNGOS.

"ZVAIGŽDĖJE" surasite, kaip MALDOS APAŠTALAVIMAS veikia ir vystosi.

TAIGI

Jei norite tyro džiaugsmo ir tikros Kristaus ramybės įsileisti į Jūsų šeimynas, Jei trokštate, kad Dievo palaima įžengtų per Jūsų namų slenkstį — Jei norite būti šviesos ir meilės sklaidėjais, tai platinkite patys saviškių tarpe ir raginkite kitus skaityti bei platinti "ZVAIGŽDĖ".

Kaina metams 50 centų. Kas pridės dar 50 centų gaus didelį spalvuotą Jėzus Širdies paveikslą.

"Zvaigždė" dabar padidinta aštuoniais puslapiiais.

Užsakymams adresus:

"ZVAIGŽDĖ"

488 E. Seventh St., So. Boston, Mass.

Užsisakykite Toniko Pas Mus

Pristatom geriausį toniką Piknikams, Vestuvėms, Krikštynoms ir visokiems Parengimams.

Kainos prieinamos.

Myopia Club Beverage Co.

Grafton Ave.,

Islington Mass.

Tel. Dedham 1304-W

PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every Tuesday and Friday except Holidays such as New Year, Good Friday, Memorial Day, Independence Day, Labor Day, Thanksgiving and Christmas

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR
Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston Mass. under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1102 Act of October 8, 1917, authorized on July 12, 1918

SUBSCRIPTION RATES:		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$4.00	Amerikoje metams	\$4.00
Domestic once per week yearly	\$2.00	Vieną kart savaitėje metams	\$2.00
Foreign yearly	\$5.00	Užsieny metams	\$5.00
Foreign once per week yearly	\$2.50	Užsieny 1 kart sa-tėj metams	\$2.50

DARBININKAS

366 West Broadway, South Boston, Mass
Telephone SOUTH Boston 2680

Stiprinkime Savo Finansinę Būklę

Gyvendami šias sunkias ir tamsias valandas, mes natūraliai siekiame susigraibstyti kiek šviesos ir pagalbos. Iš tiesų, mūsų tautai šis momentas bus pats sunkiausias jos moderninėje istorijoje. Lietuvis kentėti papratęs. Per istisus šimtmečius nepalankios jam aplinkybės jo ištvėrė tiek užgrūdino, kad sunki gyvenimo našta atrodo natūrali jo dalia. Tik pastaruoju laiku švystelėjo jam laisvės spindulys... Tiesa, neperilgiausiai. Bet dvidešimties su viršum metų laikotarpio užteko vienai gentkartei laisvėje išsiauklėti. Tai sudarė labai didelį mums plusą. Suspėjom susiprasti, sustiprėti ir tiek dvasiniais subręsti, kad pasisavinom garbingą šūkį: "Laisvės ragavę, jungo nevilksim!" Tą šūkį naujoji Lietuva tiek brangina, kad be atkaklios, mirtinės kovos jo neišsivadės.

Tačiau šis istorinis momentas pernelyg klaukus ir miglotas. Politinė padėtis keistai susipainiojus. Nėmėtos aplinkybės subūrė į talką tokius elementus, kurie normaliomis sąlygomis niekuomet nesusiderintų. Bet nieko nepadarysi. Susidariusią aplinkybę reikia imti realiai. Toks jau gyvenimas. Mūsų vadai didvyriškai užsimojo atmegzti neatmegzamą mazgą ir sugalvojo Atlanto Čarterį, kurs bent dalinai parūpino raktą neišrišamiems klausimams išspręsti. Tačiau ir jame surandama keblumas. Tegų jis, kad ir bendrai ir neišskiai, išriša bent teorijoj Europos būsimąją padėtį; bet kaip bus su Azijos tautomis? Ar Atlanto Čarteris jas paliečia? Atsakyta aiškiai, kad Atlanto Čarteris tinka visam pasauliui, ir atskiro Pacifiko Čarterio nereikia gaminti. Bet čia vėl visa eilė keblumų susidarė. Anglija, Prancūzija ir Olandija pareiškė, kad karui pasibaigus, jos nori turėti savo kolonijas pilnam, nepaliekiamam sąstatai. Tai reiškia, Indo-Kinija turi būti gražinta Prancūzijai, Hong-Kong, Malajai, Burma — Anglijai, o Java, Sumatra, dalis Borneo ir Celebes — Olandijai. Tuo tarpu tos visos kolonijos siekia nepriklausomybę. Kaip išrišti tas galvosūkius? Nėbent teigiant, kad kalbamoms tautos dar nėra pilnai paruoštos savarankiškai valdytis. Tad reikia jas laikinai palikti buvusiųjų valdovų globoje. Globojimo laikotarpis bus sprendžiamas tų pačių valdovų, kurie iš kolonijų traukia naudą. Tad suprantama, kad globojimas gali labai ilgai nusitęsti. Pasikartos ta pati istorija. Tuo būdu Atlanto Čarteris azijatų tautomis kaip ir nepritaikomas. Reikėtų pagaminti atskiras Pacifiko Čarteris. Bet čia kiltų pats opiausias klausimas: Indijos nepriklausomybė... Apie jį kol kas nenorima kalbėti.

Pagaliau kaip bus su tikruoju Atlanto Čarteriu — su pavergtomis Europos tautomis: Lenkija ir Pabaltijo valstybėmis? Amerikos vyriausybė pasiryžo Čarterio pasižadėjimus ištikimai vykdyti. Bet kaip? Žodžiais čia nieko neatsieksi. Prireiks veiksmų, ir tai griežtų. Washingtonas be abejo turi savo planą, tik kad tarp plano ir jo įvykdymo kartais būna labai tolimas kelias. Tuo tarpu mes išeivijos lietuviai nustatytos linijos kaip ir neturime, nes esamoji politinė painiava nesiduoja tiksliai apčiuopiama. Tačiau vieną dalyką tai jau be klaidos galime atlikti, būtent, stiprinti savo finansinę būklę, kad valandai išmušus, nepasirodytume politiniais bejėgiais. K.

Vokiečiai Kolonizuoja Lietuvą

"Kauener Zeitung" idė Dr. Duckart, kuris esąs jo vokiečių komisaro Cra-mer Kauno miestui strai-psnį, kuriame jis rašo, kad grįžtantiems vokiečių "repatriantams" Kaune esąs paliuosuojami butai ir kad kai kurie kauniečiai iškeliami iš butų. Koks didelis tų vokiečių "repatriantų" atplūdis dabar Kaune yra, galima spėti iš to, kad net kai kurios valdžios istaigos dėl repatriantų grįžimo turėjusios iš Kauno išsikelti. "Ūkininko Patarėjas" pereitų metų spalį mėn. 23 dienos numeryje idėjo šią straipsnį kokio tai

valdoma vokiečių. Kiek buvo pretenduojama vokiečių grįžimo buvyje į buvusią žydų žemę, lietuvių pretenzijos į žemę kompensuojamos ta prasme, kad apskrityse, į kurias vokiečiai negrįš, lietuviams bus perleisti taip pat ir anksčiau vokiečiams priklausę ūkiai".

Jau vien tas faktas, kad vokiečiams prireikė teisingi, jog vokiečių "repatriantų" grįžimas esąs pagrįstas ir neginčytinas rodo, kad lietuviai juos sutinka su nepasitenkinimu ir susirūpinimu. Iš pacituoto posmo matyti, kad "grįžta" ne visi išvežtieji, o tik dalis. Juk yra žinoma, kad nuo bolševikų gelbėdamies okupacijos metu ir daugelis lietuvių užsirašė ir išvyko į Vokietiją kaip vokiečiai, bet tiems, deja, grįžti neleidžiama. Vadinas, grįžta tik parinkti vokiečiai, patikimi kolonizatoriai ir neabejotinai išėję tam tikrą kursą specialiai parngtose stovyklose, kur jie buvo laikomi nuo išvykimo iš Lietuvos. Apie tą kalbą ir Dr. Duckart tam straipsnyje: "Savaimė suprantama, kad savo laiku įvykęs vokiečių iškėlimas iš jų ilgametės tėvynės, patalpinant juos į stovyklas, buvo tik laikina priemonė tiems vokiečiams apsaugoti".

Aiškiausia apie lietuvių pažiūras Dr. Duckart į "repatriantus" pasako tokiu išsireiškime: "Idomu matyti, kaip visai nedidelis kurstytojų būrys nuolat mėgina, skleisdamas klaidinančius gandus, dalindamas melagingo turinio proklamacijas ir varydamas šnibzdėjimo propagandą, tik gadinančią abiejų tautų santykius, inėsti nerimą į vietinių gyventojų lietuvių tarpą. Jėgos, kurios stovi už tų gandy skleidėjų, pernelyg gerai žinomos. Tatoi amžinieji rimties trukdytojai, kurie nenori, kad naujoji Europa, Didžiajam Vokiečių Reichui vadovaujant, pamažu taptų faktas, tai fantastai, kurie iš viso neturi jokio aiškaus tikslo, bet visuo met savo uždaviniu laiko bet kokios tvarkos griovimą. Minint tik keletą ypatingai ryškių pavyzdžių, galima nurodyti, kad Nemuno kilpoje, ypač Šakių, Tauragės, Vilkaviškio, Raseinių ir Marijampolės apskrityse prieš kurį laiką buvo kalbama: "Žiūrėkit, jau ateina vokiečiai, dabar visi lietuviai iš čia bus išvaryti".

Iš pacituotos straipsnio vietos matyti, kad lietuviai visomis priemonėmis priešinasi kolonizacijai ir lietuvių žemių grobstymui ir kad vokiečiai turi vargo įtikinėdami lietuvius, kad tai tik gandy skleidėjų darbas, kuriuos Dr. Duckart vadina "būriu kurstytojų".

Nieko negali padėti vokiečių gražbilystė ir prikimetas kaltės kurstytojų būreliui, nes faktus atidengia pats Duckart tokiu išsireiškimu: "Savaimė aišku, kad ūkiai, kurie anksčiau priklausė vokiečiams ar žydams ir kuriuose laikinai buvo pasukirti ūkininkai kiti, turi būti paliuosuoti grįžtan-

tiems vokiečiams. Tas paliuosavimas vyksta labai sunkiai... Kiekvieną lietuvių perkeltant, stropiai iš-tiriamai, ar jis sugebės šeiminkauti didesniame, negu jo iki šiol turėtas, ūkyje, ir tada daromas atitinkamas nutarimas. Kurstytojams ir proklamacijų autoriams nesvarbu, kad vykty rimtas ir kupinas tarpusavio supratimo bendradarbiavimas, o jie tik siekia, kaip jau kalbėjome, sėti nerimą... Vokiečių repatriacijos štabas nesiduos paveikiamas tokios rūšies machinacijų ir nenukryps nuo kelio, kuriuo reikia eiti, tieji, o tik dalis. Juk yra rūpinantis abiejų tautų bendradarbiavimu ir sugyvenimu. Jei kuris nors lietuvis, pasidavęs toms nelemtomis machinacijoms, paragintas persikelti į kitą ūkį, nuo jo atsisa-leidžiama. Vadinas, grįžta tik parinkti vokiečiai, patikimi kolonizatoriai ir neabejotinai išėję tam tikrą kursą specialiai parngtose stovyklose, kur jie buvo laikomi nuo išvykimo iš Lietuvos. Apie tą kalbą ir Dr. Duckart tam straipsnyje: "Savaimė suprantama, kad savo laiku įvykęs vokiečių iškėlimas iš jų ilgametės tėvynės, patalpinant juos į stovyklas, buvo tik laikina priemonė tiems vokiečiams apsaugoti".

Taigi, iš šitos citatos matyti, kad vokiečiai "repatriantai" apgyvendinami ne tik buvusiuose jų ūkiuose, bet taip pat ir žydu ir į Sibirą ištremtų jų ūkiuose. Lietuviai yra verčiami užleisti savo derlingesnius ūkius vokiečiams, o patys raginami keltis neva į didesnius. paprasčiausias logikos klausimas "Kodėl gi jau Skaitytojui tuojau kils tiesiai pačių "repatriantų" neapgyvendinama tuose didesniuose ūkiuose, o būtinai raunamas iš savo tėviškės lietuvis, o į jo vietą sodinamas vokiečiai?"

Čia ir yra viso tos šetoniška sukotos ir gudrios vokiečių kolonizacijos politikos prasmė. Jeigu kotinio nors žydo ar Sibiro tremtinio ūkyje bus iš karto apgyvendintas vokiečiai, tai aišku iš visur pasireikš nepasitenkinimas, nes kolonizacijos tikslai per daug aiškūs. Bet kada pas lietuvių ūkininką ateina vokiečių agentas ir pradeda kalbinti jį keltis į didesnį ūkį be primokėjimu, tai ne vienas susigundo ir laisva valia užleidžia savo ūkį vokiečiui, o pats keliasi į didesnį. Iš to kas gaunasi? Vokiečių propagandos mašina neabejotinai šūkaija: "Mes duodame lietuviams didesnius ūkius. Kolonizacijos nėra, nes lietuvis pats savo ūkį užleido vokiečiui, o prieš tą kas gi gali protestuoti".

Iš kitos pusės iš savo ūkio išsikėlęs lietuvis į didesnį nesijaus jame tikru savininku ir priklausys nuo vokiečių malonės, kurie po kelių metų išras, kad jis tame ūkyje nemo-ka tinkamai šeiminkauti ir iš ten jį išvarys.

Be to, matyti, kad tokiais kilnojimais vokiečiai taip pat nori supainioti Lietuvoje nuosavybės padėtį, kad atėjus tai-koš metui niekas negalėtų jos atnarplioti.

Deja, ir tokioms gudrioms vokiečių priemonėms lietuviai nepasiduoda ir, kaip matyti iš vokiečių nusiskundimų, nesutinka savo mažų ūkių užleisti vokiečiams, o patys keltis "į didesnius".

Kaip Atsirado Pirmas Slaptas Lietuvos Laikraštis

— 60 METŲ NUO "AUŠROS" IŠLEIDIMO. — Kudirka atskleidžia vieną savo jaunystės paslaptį. — Su Viešpaties pagalba: Basanavičius. — Nuotykis ir kinkų drebėjimas pašte. — "Amerikos Pirtyje" autorius pasakoja, kaip gavo tą slaptą spausdinį.

Atsitikimėlis, Kurs Nulėmė Kudirkos Gyvenimą

Didis mūsų tautos vyras — V. Kudirka šitaip aprašo tą valandėlę, kada įvyko jo gyvenimo persilaužimas:

J Gavau Nr. 1 "Aušros". Žiūriu, pirmame puslapyje stovi — Basanavičius. "Pranašas", — pamislįjau tada apie Basanavičių jau lietuviškai. Ėmiau skubiai vartyti "Aušrą" ir... nepri-menu jau visko, kas su manim paskui darėsi. Tiek pamenu, kad atsistojau, nuleidau galvą nedrįsdamas akių pakelti ant sienų mano kambarėlio... rodos girdėjau Lietuvos balsą sykiu apkaltinantį, sykiu atleidžiantį. O, tu, paklydėli, kur ikšiol buvai? Paskui pasidarė man taip graudu, kad apsi-kniaubęs ant stalo apsi-verkiau... Po tam pripildė mano krūtinę rami, smagi šiluma ir, rodos, naujos pajėgos pradėjo rasti... Rodos, užaugau išsiskirti iš tas pasaulis jau man per ankštas... Pasijutau didis, galingas: pajutau lietuvis esąs..."

Jeigu "Aušra" būtų nieko kito nenuveikusi, tik davusi, iš lenkų mums grąžinusi Kudirką ir tai mes ją labai labai vertintume, bet tas Prūsuoze leidžiamas pirmasis D. Lietuvos laikraštis daugeliui atidarė akis, ar sustiprino lietuvišką dvasią, už tat mes dabar su dideliu nuosirdumu minime 60 m. sukaktį nuo to laikraščio atsiradimo.

Kaip Kilo Mintis Leisti Lietuvišką Laikraštį

Caristinės priespaudos metu po Lietuvą "buvo ir tamsu ir juoda", lietuviai skundėsi, kad "nei žodžio, nei rašto mums turėt neduoda". Šviesieji lietuviai tą labai atjautė. Jau vysk. Valančius tuo labai sielojosi ir jo paraginti žmonės rusų valdžiai buvo padavę prašymą, kad duotų leidimą pasirodyti lietuviškam laikraščiui. Net užsieny gyveną Lietuvai artimi žmonės, kaip J. I. Kraševskis emė susitinkdami lietuvius raginti, kad pradėtų leisti lietuvišką laikraštį, nes, esą, "jei lietuviai nenori mirti kaip tauta, tai turi įkurti laikraštį". Klausimas buvo pribrędęs. Po 1863 m. sukilimo emė atsirasti daugiau lietuvių inteligentų, kurie bodėjosi caristinės priespaudos ir ilgėjosi Lietuvos atbudimo. Linkdami savo mintis raštu išdėti, jie siuntė straipsnius į rusiškus, lenkiškus laikraščius. Kiti daugiau palinko į Prūsuoze leidžiamą "Liet. Ceitungą". Bet ji buvo leidžiama gotiškomis (vokiškoms) raidėmis, be to skiriama vietos lietuviams, tai kai Basanavičius pradėjo rašyti apie lietuvių pilis ir tame straipsnyje neigiamai atsiliepė apie kryžuočius - vokiečius, Prūsų lietuviškas laikraštis pabijojo

spausdinti. Basanavičius — Sužinoję, kad Prūsuo-tada nusistatė išleisti nau-ją laikraštį, skiriamą D. Lietuvai.

Kaip Pradėjo Ir Ko Siekė

Basanavičius tada gyve-no toli nuo Lietuvos — Bulgarijoje, bet jo siela buvo taip arti visų lietuviškų reikalų. Jisai emė susirašinėti lietuviško lai-krasčio klausimu. Rado pritarimo. Pirmam nume-rui medžiagos atsuntė kun. Norkus, Vištelis, pa-žadėjo ir kiti. Spausdini-mui pinigų sudėjo M. Šer-nius (150 markių), Vište-lis (100 markių) ir Basa-navičius (100 frankų). Ir taip spaustuvininkui J. Mikšui pagelbstint Ragai-nėje, Albano ir Kibelkos spaustuvėje 1883 m. kovo mėn. išėjo pirmas nume-ris "Aušros" — pirmo vi-drašino. Sugalvoju, kaip sakyti ir laukiau. Jis mane pastebėjęs surinko laiškus ir laikraščius, drauge ir "Aušrą" ir sudaręs kas tik buvo siunčia-ma į Kietaviškių miestelį, visus man atidavė neatkreipęs mažiausios domės. O kaip aš tuomet eidamas iš pašto džiaugiausiu, kad likau nesuareguotas, tai negaliu ir surašyti. O kai atvežiau "Aušrą" kun. Gimžauskui... tai jis irgi nematyta džiaugėsi. "Aušrą" skaftė, gėrėjosi, o tam mūsų džiaugsmui ir galo nebuvo. Tą vakarą ilgai skaitėm, kalbėjom, o einant gulti, užnešiau "Aušrą" ant klebonijos aukšto ir įkišau į šiaudinį stogą, paslėpiau, kad prakeiktieji žmonės nesurastų. O tame Kietaviškių klebonijos šiaudiniame stoge jau buvo prikimšta nemažai lietuviškų knygučių".

— Kaip aušrai auštant nyksta ant žemės nakties tamsybė, o kad taip jau prašvistų ir Lietuvos dvasia, — šitaip Basanavičius pirmojo numerio įžangoje apibudina "Aušros" tiks-lus.

"Aušra" emėsi gaivinti lietuvių dvasią ir kovoti dėl lietuvių teisių. Basanavičius įžangoje toliau ra-šė:

— Juk ir mes esame to-kie pat žmonės, kaip ir mūsų kaimynai, ir norime visomis teisybėmis, prigulnčiomis visai žmonijai, lygiai su mūsų kaimynais naudotis".

O dabar Lietuva per daug jau suminta: "Per ilgus tuos amžius mūsų giminė taip buvo paniekinta ir prispausta, jog už tiesą dyvytis reikia, kad tik per Viešpaties malonę jį iki šiai dienai dar gyva liko", — rašė Basanavičius.

Tasai lietuvių praeities garbintojas buvo įsitikinęs, kad praeitų šimtmečių lietuvių didybės prisiminimas, duos naujos gyvybės ateičiai, todėl "Aušros" planus tokius skel-bia:

— Mūsų tad ypatingiausias ir didžiausias rūpestis bus duoti pažinti mūsų broliams Lietuvoj nusidavimus senovės gadynės ir veikalus mūsų garbingų sentėvių, kurių darbus ir tėviškės meilė užmiršė, nežinome mes patys, kurių tėvų sūnūs bei anūkai esame".

Tą savo didįjį tautos žadindimo darbą pradėdamas Basanavičius tikisi Dan-gaus palaimos:

— Su Viešpaties pagalba mes kiek pajėgdami ir įmanydami trusimės... — sako jis "Aušros" įžangoje.

Skaito Pasislėpę, Žandarų Gaudomi

"Aušra" išėjo spaudos draudimo metu. Naktimis maišais per sieną ją vilko knygnešiai. Koks sunkus buvo jos platinimas, galime suprasti iš pasakojimo K. Strazdo, kurs kun. Gimžauskui padėdavo slaptame lietuvių darbe:

— Sužinoję, kad Prūsuo-tada nusistatė išleisti nau-ją laikraštį, skiriamą D. Lietuvai.

— Juk ir mes esame to-kie pat žmonės, kaip ir mūsų kaimynai, ir norime visomis teisybėmis, prigulnčiomis visai žmonijai, lygiai su mūsų kaimynais naudotis".

"Aušra" Patenka Autoriui Veikalo "Amerika Pirtyje"

Kaip didelė buvo "Aušros" įtaka, galime suprasti prisiminę, kokį ispūdį ji padarė mūsų žmoniems žmonėms. Antai Vilkutaitis, autorius veikalo "Amerika Pirtyje", taip rašo:

— Pamenu gerai tą die-ną, kada pateko man į rankas 1 Nr. "Aušros"; buvau tada dar ką tik pa-baigęs gimnaziją ir dar tik rengiausi žengti į pla-tesnį svieta. Kiek tai sy-kių perskaičiau tada tuos 24 lapelius ir kam tik jų nerodžiau ir neskaičiau, ar kas norėjo, ar ne, ir be-veik užmiršau apie tuos šimtus ir tūkstančius mil-žiniškų rašliaviškų veika-lų, kuriuos jau šimtus me-tų turi mūsų kaimynai ir prieš kuriuos mūsų laik-raštėlis turėjo išrodyti dar.

(Tęsinys 7-tame pusl.)

RYTINIŲ VALSTYBIŲ ŽINIOS

NEW BRITAIN, CONN.

"NASLAITĖS VARGAI"

Sekmadienį, kovo 7 d., po pietų ir vakare, Šv. Andriejaus lietuvių parapijos svetainėje, So-dalietės, Seselės Urbanos vadovybėje, suvaidsinos operetė "Našlaitės Vargai". Vaidinimas po pietų skiriamas vaikams, o vakare suaugusiems.

Kviečia skaitlingai dalyvauti šiam parengime ir pasidžiaugti mūsų jaunuolių veikla, taip pat paremti parapiją, nes pelnas skiriamas parapijai.

RAUDONOJO KRYŽIAUS VEIKLA PARAPIJOJE

Pereitą sekmadienį Raudonojo Kryžiaus skyriaus narės turėjo užsipašiusios šv. mišias kareivių intencijai šv. Andriejaus lietuvių par. bažnyčioje. Dalyvavo gausus būrys, ir dauguma priėmė šv. Komuniją. Reikia pažymėti, kad dalyvių tarpe buvo daugiausia motinos, kurių sūnūs yra karo tarnyboje.

Po mišparų įvyko šio skyriaus susirinkimas. Išklaudyta raportai iš pereitų metų veikimo.

Pereitais metais paaukota 3,200 valandų darbo; pasiūta ir numegzta virš 11,000 įvairių daiktų dėl ligonių bei nukentėjusių nuo karo, kuriuos Raudonasis Kryžius globoja.

Perskaitytas padėkos laiškas nuo šio miesto Raudonojo Kryžiaus, kuriame pareiškta, kad lietuviai užima pirmą vietą su darbu šiame mieste. Tai garbė lietuviams.

Daug darbo ir pastangų au-koja šiam darbui p. M. Uždavi-nienė, skyriaus pirmininkė.

Nutarta gavėnios metu su-ruošti kortavimo vakarą Rau-donojo Kryžiaus naudai; kiek-vieną mėnesį užprašyti šv. mi-šias už kareivius ir jūreivius.

Vakarelio ruošimui komisija: M. Gedeikienė, M. Jekienė, K. Filipauskienė. Parinkimui šv. mišių aukai p. S. Broff.

PAIMTI KARO TARNYBON

Pereitą šeštadienį išvyko ka-ro tarnybon šie jaunuoliai: A. Šavickas, K. Šarpetis, J. Vil-činskis. T.M.

WATERBURY, CONN.

Vasario 28 d. įvyko Šv. Juo-zapo lietuvių parapijos Vyčių choro, vadovaujant komp. A. Aleksui, 20-tas metinis kon-certas. Suvaidsinta patriotinė

operetė "I Tėvyne". Vaidino šie asmenys: A. Markus, A. Greb-liūnaitė, M. Andrikytė, F. Šar-ka, A. Bukauskaitė, P. Kau-nieckis, T. Ulinskas, A. Ambro-zaitis, R. Vaičius, J. Lušaitė, F. Saldukas, C. Smolskytė, A. Miklinevičius, A. Lušaitė, P. Lazauskas, U. Sardinskaitė, V. Lukminas, V. Urbanas, M. Ur-kevičia, A. Padaigytė, L. Valan-čytė, A. Zabytė, G. Nekrošytė, D. Markytė, A. Dulskytė ir Ire-na Drėvinskaitė. Dainoms pri-tarė orkestras.

Koncerto programą išpildė Vyčių, Moterų Sąjungos ir Stu-dentų chorai.

Kalbas pasakė kleb. kun. J. Valantiejus, leitenantas A. A-leksis ir komp. A. Aleksis. Da-lyvavo daug žmonių ir visi bu-vo patenkinti programa.

Rengiant šį koncertą da-ugiausia pasidarbovo pp. M. An-drikytė, M. Karinauskienė, M. Kašėtaitė, U. Saridinskaitė, N. Stoškevičienė, P. Jakubauskas, J. Kairys, P. Kaunieckis, P. Lazauskas, A. Šambarys, V. Urbanas, M. Bogušas, K. Dap-kius ir P. Matulionienė.

Korespondentas.

ELIZABETH, N. J.

Vasario 7 d. 4 val. po pietų (tuoj po pamaldų) parapijos svetainėje rengiamas kortų ir šiaip įvairių pramogėlių vaka-ras. Bus deklamacijos, dainos, monologai ir kiti įvairūs pasi-linksminimai. Prie to ir gardūs lietuviški blynai. Pelnas skiria-mas parapijai. Rengia bažnyti-nės draugijos. Komitetas kvie-čia visus atsilankyti, kad prieš Užgavėnės drauge pasilinks-mintume ir nors valandėlei pa-mirštume kasdieninius varge-lius.

KARIŲ ŠARŠO TĖSINYS

Lt. Anna Kašeta, slaugė. Visą laiką būna Pearl Harbor.

Florence Kazelevičius - Ka-sell įstojo į WAVES.

Antanas Kontrimas (2 broliai), Jonas Kontrimas,

Jonas Kaleinikas (2 broliai), Alfonsas Kaleinikas,

Jonas Kazlauskas, Česlovas Kopustaitis (2 br.), Alfonsas Kopustaitis,

Jonas Krunglevičius-Kruger, Alfonsas Križanauskas (2 br.), Pranas Križanauskas,

Petras Kvaratiejus, Juozas Kirslys,

Stasys Križonis, Vincas Kavaliauskas,

Jonas Kakštys,

Perkeliamą Mrs. Helene Hall, (kairėj) iš WAVES į WAACS, Los Angeles mieste. Sulig taisyklių, tai esą negalima tarnauti moterei laivyne ir gauti aukštesnį laipsnį, jeigu vyras laivyne tarnauja. Todėl panašiu atsitikimu ir perkeliama moteris į kitą dalį tarnybos.

- Jonas Karalius (2 br.), Stasys Karalius, Mikolas Klumas, Henrikas Keturvytis, Jonas Kalanta, James Kulbis, Thomas Kašeta (slaugės bro.), Jonas Kirvėvičius, Juozas Kašeta (2 br.), Pranas Kašeta, Mikolas Karalevičius, George Kazlauskas, Edvardas Kizelevičius, Juozas Kulbis, Pranas Karnila, Jonas Kisielius, Leonas Kossak, Kazys Klebaušas, Mikolas Keršis, Pranas Križanauskas, Vincas Krunglevičius-Kruger (2 broliai), William Krunglevičius-Kruger,

- Jonas Kašėlionis, Julionas Kosakas, Charles Kundrotas, Edwardas Kuniutis, Benjaminas Karalis, Edwardas Klumas, Juozas Kuklis, Chester Kazakevičius - Kazke-vich,

- Jonas Leikauskas (2 br.), Antanas Leikauskas, Vincas Laučius, George Liogus, Jonas Lazickis, Boneventuras Linkus, Lulijonas Lūbas, Alfredas Lignūgaris (2 br.), Theodoras Lignūgaris, Andrius Lenkauskas, Wolter Liudzius, Albert Lisauskas, Pranas Lunskis (2 br.), Kazys Lunskis, Vincas Lupeikis, Stasys Liudvinaitis, Albinas Malakauskas-Miller, (3 broliai), Stasys Malakauskas-Miller, Edwardas Malakauskas-Miller, Klemensas Matulaitis (2 br.), Danielius Matulaitis, Juozas Matuza (2 br.), Petras Matuza,

- Jonas Misiukevičius, Juozas Miškinis (2 br.), Vincas Miškinis, Antanas Mikalauskas-Mikall, Edvardas Mockevičius-Mack, (2 broliai), Albinas Mockevičius-Mack, Edvardas Macevičius-Mack, Aleksandras Milašius (2 br.), George Milašius,

- Jonas Milukas-Miller (2 br.), Juozas Milukas-Miller, Antanas Mockelis (2 br.), Vincas Mockelis,

- Vincas Mockelis, Andrius Morkevičius (2 br.), Edvardas Morkevičius, Antanas Morkevičius, Juozas Miliauskas, Theofilius Matiejunas, Charles Michulionis, Stasys Mickus, Jonas Mačys-Matches, Edvardas Masionis, Adomas Masionis, Apollo Maskevič, Juozas Matiejunas, George Mikita, Alfonsas Matulevičius, Antanas Mikulskis, Vladas Martinkus, Vincas Murinas, Silvester Mickewich, Juozas Malinauskas, Wolter Makaras-Mack, Vincas Marcinkus, Juozas Markevičius, Daniel Malkin, Jonas Matunas, Edvardas Matusevičius.

BRIDGEPORT, CONN.

Vas. 27 d. Šv. Jurgio Karei-vio draugija minėjo savo auk-sinę sukaktį, Šv. Jurgio parap-ijos svetainėj su atitinkama programa ir šokiais. Vakarą atidarė ir pasakė įžanginę kal-bą D-jos pirm. A. Tuska ir per-statė vakaro vedėju F. Rohm.

Šv. Jurgio parapijos choro ansamblis, vadovystėje muziko A. Stanišausko, sudainavo A-merikos ir Lietuvos himnus, ir keletą dainelių. Po dainų d-jos fin. rašt. išdavė atskaitą, iš d-jos 50 m. gyvavimo. Pasirodė, kad buvo daug įeigų, net \$48,616.40, bet nemažai ir išlaidų.

Mirusiems nariams išmokėta pomirtinių \$15,555.00; už gėles mirusiems \$545.00; už automobi-lius dėl laidotuvių \$708.00; sergantiems nariams pašalpos išmokėta \$20,454.90; įvairios aukos \$2,460.04; kitiems drau-gijos reikalams \$5,807.40.

Sveikinimo kalbas pasakė kle-bonas kun. Kazlauskas, kun. Žanevičius, vietos draugijų ats-tovai: D. L. K. Vytauto — J. Skubas ir Šablonskas; Lietuvių Jaunų vyrų dr-jos — Minalga ir Tamošiūnas; Po Globa P. Švenčiausios — ponis Tataru-nienė; Lietuvos Dukterų d-jos — p. Petraitienė ir Breivienė; Lietuvių Apšvietos d-jos — J. Mockaitis; Lietuvių piliečių klubo — A. Tuska ir S. Tamo-šiūnas.

Pa kalbų prasidėjo šokiai ir traukėsi iki 12 val. nakties. Pu-

Worcester, Mass.

Aušros Vartų Parapija

VYČIŲ VEIKIMAS

Naują valdybą Vyčių 116-tos kuopos šiemis metams sudaro šie asmenys: Stasys Karsokas — pirmininkas; Irena Keršytė — vice - pirmininkė; Liudvika Totilaitė — protokolo raštinin-kė; Elenora Dagilytė — finan-sų raštininkė; Anielė Smols-kytė — iždininkė; Petras Jony-tis ir Albinas Rakauskas — maršalkos. Naujas Pirmininkas per ilgus metus buvo ištikimas darbininkas. Linkime kuoge-riausių sekmių. Stasys yra įpė-dinis Prano Reinio, kurs dabar randasi Philadelphia Dėdės Sa-mo kariuomenėje.

Visa kuopa dabar ruošiasi apvaikščioti organizacijos pat-rono Šv. Kazimiero šventę atei-nantį sekmadienį, kovo 7-tą dieną. Tą dieną pusė po devynių bažnyčioje bus atlaikytos kuopos intencijai šv. mišios, laike kurių visi nariai "in corpore" priims šventą Komuniją. Kiek-vienas nešios tam tikrą ženkle-lij.

Tuojaus po mišių, parapijos salėje, įvyks bendri pusryčiai. Pusryčiuose dalyvauts įvairūs kalbėtojai ir keli nariai, kurie dabar tarnauja kariuomenėje. Tarp kalbėtojų bus klebonas kun. K. Vasys, Dvasios Vadas kun. Jutkevičius, ir Massachu-setts Valstybės Policijos Kapi-tonas Vincas Šimkus. Progra-mos vedėju bus Stasys Karsokas.

Sekantieji stropiai dirba, kad šios iškilmės būtų sekmin-gos: Elžbieta Kaliūnaitė, Irena Keršytė, Albinas Rakauskas, Petras Jonytis, Liudvika Toti-laitė, Pranciška Kaliūnaitė, Ieva Lukšytė, Albinas Zavorš-kas, Anielė Smolskytė, Eleno-ra Dagilytė ir Stasys Karsokas. Ieva Lukšytė padarė puikius

blikos prisirinko gana daug, ir visi gražiai linksminosi. D-jos veteranas J. Dulbis, po operaci-jos dar nevisai pasveikęs, nega-lėjo pribūti. Tai jam buvo pa-siūsta puokštė gėlių ir sveikini-mo telegrama. D-jai pasidarba-vo tą vakarą — panelė O. Rač-zviliūtė, p-lė F. Tustutė, ponios Radzvilienė, Lučinskienė, Ste-ponavičienė, A. Stanišauskas, Norkevičius, Mikuckis, Rudys, Tuska, Lučinskas, Rohm, Sta-nislauskas, Klimaitis, Minalga, Antanaitis, Petkevičius, ir I-g-natavičius. D-ja visiems tari-a širdingą aciū. A. J. Klmaitis.

tai diena ženklelius. Kuopa ragina visą parapijos jaunimą dalyvauti iškilmėse ir tinkamai apvaikščioti jaunimo globėjo Šv. Kazimiero dieną.

Vytis Keistutis Vaitkevičius porą savaitių atgal sėkmingai baigė inžinieriaus mokslus vie-tinėje technikos kolegijoje. Naujas inžinierius per kelis metus darbavosi kuopos veiki-mu, ypač sporto dalykuose. Jis yra sūnus Kazimiero ir Onos Vaitkevičių, kurie nuoširdūs parapijiečiai ir pavyzdingi pa-rapijos darbuotojai. Visa kuopa siveikina savo brolių Vytį ir lin-dinį Prano Reinio, kurs dabar randasi Philadelphia Dėdės Sa-mo kariuomenėje.

Sąrašas narių, kurie dabar y-ra tarnyboje yra sekantis: — Vincas Burokas, saržentas; Juozas Matačinskis, leitenan-tas; Jonas Adomaitis, korporas-las; Vincas Montvilas, Pranas Reinys, Gabriėlius Trumpaitis, Jonas Marcinkus, Antanas Trumpaitis, korporalas; Ado-mas Kuderauskas, saržentas; Juozas Jurgelionis, saržentas; Albinas Tamulevičius, Petras Matačinskis, Vaclovas Zaka-ras, leitenantas; Albertas Na-vikas, Vytautas Atkočius, Vin-cas Kasparas, saržentas; Al-ber-tas Sinkevičius, Juozas Le-keta, Antanas Kureiša, saržen-tas; Jonas Pigaga, Vytautas Čepulis, Jonas Overka, Keistu-tis Vaitkevičius, Juozas Putys, Henrikas Burda ir Antanas Reinys, korporalas.

"Aukštas ir Sidabras"

Moterų Sąjungos 69 kps. su-sirinkimas įvyko kovo 1 d. Su-sirinkimas buvo trumpas, bet M. Manasaitės. O. Zibinskienė, buvusi v. pir-mininkė, sunkiai sirgo ir todėl negalėjo būti susirinkime. Mes, sena valdyba, nuošir-džiai dėkojame naujai valdy-bai už netikėtą gražias dova-nas, ir malonumams, kad kuopa įvertina mūsų darbus. Bet ką valdyba galėtų nuveikti, jei-tų yra gana sunku. Federacija prašo trijų atstovų. Ar gi ne-galima gauti dar dviejų?

Šįmet, vietoj parengimų kuopos naudai, nutarta, kad kiek-viena narė užsimokėtų po 50 centų. Tie 50 centų apmokės kuopos išlaidas. Tat narės ne-užmirškite, kad sekančiame susirinkime užsimokėtumėte savo dalį, kad nereikėtų valdy-bai priminti kiekvieną kartą.

Raporto iš "Bridge ir Beano"

nebuvo, kadangi visos narės neatsilygino už bilietus. Supras-kime narės, kad tas pelnas "Bridge ir Beano" nebūs ski-riamas kuopai, bet kuopos fondo. "Mass Fondui". Tas fondas i-mė, ypač sporto dalykuose. Jis kurtas tam tikslui, kad narei mirus kuopa arba valdyba pa-skirtų 4 atstovės palydėti, ir parapijiečiai ir pavyzdingi pa-rapijos darbuotojai. Visa kuopa žino, kad kiekvienai narei rei-kia mokėti 15 centų metams į-tą fondą.

Baigiant sus-mą, pirm. E. Zakarienė prašė narių pasilikti dėl "Užgavėnių Pasilinksmini-mo". Pirm. Zakarienė dėkojo senai valdybai už gerą pasi-daravimą.

Po to p. T. B. Mažeikienė i-teikė dovaną p. O. Čirvinskai-tei, kuri per septynius metus rūpestingai atliko pirmas išdo-globėjos pareigas.

Gaila, kad negalėjo atsilan-kyti p. Marijona Purienė, kuri per 7 metus raštininkavo kuopoje, ir galima tikrai sakyti, kad narės M. Purienės proto-kolas visuomet skambėjo tei-singai ir aiškiai be jokių patai-sų.

Darbščiai ir energingai būtu-siai pirm. p. B. Miller, kuri pa-liko kuopą geroj tvarkoj, įteik-ta graži dovana nuo pirm. Za-karienės.

Dabartinei antrai išdo globė-jai j. T. B. Mažeikienei įteikta graži dovana.

A. M. Wackell, kuri buvo fi-nansų raštininkė ir korespon-dentė per du metus, buvo įteik-ta dovana nuo naujos fin. rašt. M. Manasaitės.

O. Zibinskienė, buvusi v. pir-mininkė, sunkiai sirgo ir todėl negalėjo būti susirinkime.

Mes, sena valdyba, nuošir-džiai dėkojame naujai valdy-bai už netikėtą gražias dova-nas, ir malonumams, kad kuopa įvertina mūsų darbus. Bet ką valdyba galėtų nuveikti, jei-tų yra gana sunku. Federacija prašo trijų atstovų. Ar gi ne-galima gauti dar dviejų?

Šįmet, vietoj parengimų kuopos naudai, nutarta, kad kiek-viena narė užsimokėtų po 50 centų. Tie 50 centų apmokės kuopos išlaidas. Tat narės ne-užmirškite, kad sekančiame susirinkime užsimokėtumėte savo dalį, kad nereikėtų valdy-bai priminti kiekvieną kartą.

Septyni Kristaus Žodžiai

Nuo Kryžiaus

— IR —

STACIJOS

Parašė

Kun. Pr. Juškaitis

"Tėve, atleisk jiems, nes jie nežino ką darą".

Kiekvieno įžymaus žmogaus mirties valandoje tarti paskutiniai žodžiai yra reikšmingiausi. Jėzus buvo žmogus ir Dievas. Todėl Jo žodžiai daug reikšmingesni. Juose tartum talpinasi visas Jo mokslas. Ką Jis žodžiais mokino, tą mirdamas - kentėdamas patvirtino.

Šioje knygelėje kiekvienas Kristaus žodis atvaizduotas Kristaus paveikslais. Knygutė labai vertinga ir reikėtų kiekvienam įsigyti. Taipgi šioje knygelėje yra ir labai gražios STACIJOS. Jos kainą tik 25c.

DARBININKAS

366 W. Broadway,

So. Boston, Mass.

PLACIAUSIAI AMERIKOJE SKAITOMAS

yra mėnesinis, religinis, paveiksluotas laikraštis

"Šv. Pranciškaus Varpelis"

Pigiausias laikraštis yra "VARPELIS"

Metams kainuoja tik \$1.00 Kanadoje \$2.00

Kas prisigs daugiau, gaus dovanų vertingų knygučių. Platintojai, surinkę tris naujas "Varpelio" prenumeratas, ketvirtą "Varpelio" prenumeratą gauna dykai ir "Varpelį" gali siųsti kam nori. Platintojai surinkę daugiausia prenumeratų gauna vertingų dovanų.

"VARPELIS"

Duoda naujausių žinių iš katalikų gyvenimo Amerikoje ir kituose kraštuose. Aprašo Lietuvių kančias Lietuvoje. Tal-pina gražių aprašymų, pavyzdžių ir trumpų straipsnelių.

Adresas:

FRANCISCAN FATHERS

310 Orchard Street Pittsburgh, Penna.
Telephone — Hemlock 6567

VIETINĖS ŽINIOS

ŽINUTĖS

Šiomis dienomis Sv. Petro par. bažnyčioje, yra vedamos rekolekcijos Sv. Kazimiero garbei. Rytai ir vakarais kun. dr. Juozapas Vaškas, MIC., Maria-napolio Kolegijos Reektorius iškalbingai sako gražius, turinčius ir labai naudingus pamokslus. Su vaikais ateina daug tėvų, 9 v. r. Vakaraus su jaunimu taip pat dikčiai lankosi sėnesniųjų.

Sv. Kazimiero dieną, ypatingai gausiai žmonių lankėsi i rekolekcijas. Daugelis norėjo pasimelsti netik Bažnyčios, bet savo, ir kun. dr. Kazimiero Urbonavičiaus ir kun. Kazimiero Jenkaus intencijoms. Tą jie padarė atlankydami rytines ir vakarines pamaldas.

Po vakarinių pamaldų, kurios buvo ankščiau laikomos kaip kitais vakarais, parapijos vaikai, Seserų Mokytojų vadovybėje, parengė puikių vardinių vakarų kun. dr. Urbonavičiaus ir kun. Jenkaus pagerbimui.

Vardinių progą tėveliai Kazimierai turėjo daug vaišinimų ir gavo daug sveikinimų bei dovanų.

Šeštadienį, 9 v. r., iškilmingai su Sv. Mišiomis, pamokslu ir Popiežiaus palaiminimu baigsis vaikų rekolekcijos.

Jaunimo rekolekcijos baigsis sekmadienį, 10 v. r. Po tam bus bendri pusrūčiai, Vyčių vadovybėje.

9 v. r., tą dieną, Sv. mišios bus giedamos Sv. Kazimiero R. K. draugijos intencijai.

Taip pat tą dieną, 2:30 val. p. p., įvyks Sodaličių pamaldos ir susirinkimas.

L. Vyčių 17-ia Algirdo Kuopa

Vasario 21 d. įvyko South Boston'o Vyčių guopos susirinkimas. Naują valdybą užėmė vietos: Dv. Vadas kun. K. Jenkus; L. Švelnis, pirm.; F. Grendelytė, vice-pirm.; P. Kupraitis, rašt.; R. Glineckytė, rašt. pagelbininkė; A. Kleponis, išdinininkas; P. Žibutytė, fin. rašt., izdo globėjai: Jonas Petrauskas ir Palmyra Antanelytė. Maršalka — A. Ančiukaitis. Direktoriai: A. Čaplik, L. Glineckytė, J. Grigaliūnienė, Pr. Razvadauskas, A. Young, S. Micevičius ir M. Valis.

Daug svarbių dalykų buvo svarstoma. Pranešta, kad kuopa jau turi \$1,000 vertės boną. Gražus pavyzdys, kad jaunimas rūpinasi pagelbėti savo šaliai. Vyčių kuopa susideda vien iš jaunimo, nuo 16 m. amžiaus. Turi apie 200 narių ir 33 narius kariuomenėje.

Nutarta švesti Sv. Kazimiero dieną — Vyčių patroną. Sv. Mišios Vyčių intencijai įvyks kovo 7 d., Sv. Petro par. bažnyčioje, So. Boston, 10 valandą rytą. Visi bendrai eis i bažnyčią ir priims Sv. Komuniją. Po Sv. Mišių bus užkandžiai - pusrūčiai (Amerikoniški).

Taipgi tame susirinkime buvo pranešta, kad įvyks Centro parengimas — Geegužės 2 d. Atvyks Worcester'io Vyčių vaidintojai.

Svečias — N. A. Apskr. pirm. Br. Kidirka atsilankė su žmonele iš Norwood. Apskričio suvažiavimas įvyks So. Bostone, po Velykų.

Vyčių kuopa turi savo kambarius, "bowling alleys", ir gražiai gyvuoja. Ten atsilanko netik kuopos nariai kareiviai, kai parvažiuoja "furlough", bet ir kitų kolonijų Vyčiai - svečiai.

P. F. C. Jonas Čebatorius, sūnus Andriaus ir Margaretos (Kubiliūtės) Čebatorių, gyvenančių 4 Lincoln Park, So. Bostone. Karys Jonas Čebatorius įstojo į Dėdės Samo kariuomenę balandžio 20, 1942 m. ir tarnauja inžinierių batalijone.

Jis yra gimęs 1919 metais So. Bostone. Pradinius mokslus baigė So. Bostone. High school baigė Bostone ir paskui studijavo techniką. Dabar jis randasi Šiaurinėje Afrikoje.

Dabar naujų narių vėjus. Pradžioje tėvelių raginti savo vaikus, ypač virš 16 m. priklausyti prie Vyčių organizacijos.

Po susirinkimo įvyko užkandžiai ir susipažinimo laikas.

A. E. L.

Kaip Atsirado Pirmas Slaptas Lietuvos Laikraštis

Pradžia 3-čiame pusl.

silpnėsnis, nei ką tik užgimęs kūdikis prieš suaugusį vyrą. Ejo metai po metų, mes vis dar negalėjome atsipeikėti nuo džiaugsmo, kurį padarė mums pirmasis mūsų laikraštis...

O J. O. Sirvydas prisimindamas iš knygnešio gautus "Aušros" numerius rašo:

— Tai buvo plonos ir spalvotomis nugarėlėmis apkljuotos mėnesinės knygytės. Skaičiau — ką sakau — gertė geriau, kas tenai buvo surašyta! Persirašinėju plaukštus eilučių, ir kitiems daviau skaityti...

O tų eilučių "Aušroje" buvo. Antai jau pirmame numeryje be Barausko "Lietuvos Senovės Paminėjimas", skaitome apie lietuvišką kalbą:

— O brangi lietuviškoji šventa kalba prigimtoji! Už žemčiūgus tu brangesnė ir už viską man melesnė.

Pats Viešpatis kvapu savo Yr atvėręs žodžius tavo, Iš balso viršprigimimo Prie pasauliui sutvėrimo...

Įdomūs Skaitmenys Apie Pirmąjį Lietuvos Laikraštį

"Aušra" ejo trejus su puse metų, nuo 1883 m. iki 1886 m. birž. mėn. Jos pasirodė 40 numerių, tačiau sujungti i 29 sąsiuvinius. (Kartkartėmis teko leisti dvyliypius ir trilypius numerius). Pradėta spausdinti Ragainėje, vėliau tais pačiais metais buvo spausdinti perkelta į Tilžę, Mauderodės, spaustuven, o nuo 1885 m. buvo spausdinama Mikšo spaustuveje, Tilžėje. Tai spaustuvi bankrutuojant, žuvo ir "Aušra". Atsakomaisiais redaktorais pasirašinėjo: Basanavičius, vėliau Mikšas, Šliupas, Jankus, pagaliau vėl Mikšas. "Aušroje" yra bendradarbiavę visa eilė kunigų, kaip, pvz., Norkus, Gimžauskas, Miežinis, Burba, Maironis, Jakštas, Kateilė, Ilgis. Buvo išspausdintas eilėraščių ir vysk. Ba-

anrausko. Kai "Aušra" pasirodė, J. Mikšui buvo tik 20 m., Mart. Jankui — 25 m., o Basanavičius turėjo 31 metus amžiaus. "Aušros" spausdinta apie 1.000 egzempliorių. Užsi-mokėjusių prenumeratorių buvo 1883 metais — 69, 1884 — apie 300, 1885 m. — apie 250, 1886 m. apie 175.

Ko Dabar Iš Mūsų Basanavičius Norėtų?

Kitais kartais švenčiant "Aušros" sukaktis buvo daromi iškilmingi susirinkimai, leidžiami specialūs laikraščių numeriai, ar net knygos.

Dėka išmintingos ir de-

Šiandieną Lietuva dejuoja nacių nelaisvėje; grandiniai ant brolių rankų tėvų žemėje mums uždeda pareigą dirbti už juos ir juos vaduojant pasauliui tarti lietuvišką laisvės žodį.

K. J. Prunskis.

Darbininko Kalendoriai Patinka

★ "Darbininko" administracija kiekvieną dieną gauna daug laišku su padėka už šių metų sieninius kalendorius. Štai jų keletas:

★ IG. UMPA iš Methuen, Mass. rašo: "Jūsų kalendorių gavau prieš pat Kalėdas. Nuoširdžiai dėkoju. Iš tikro, tai puikus kalendorius. Siunčiu \$1.00 kalendoriaus fondui".

★ G. STANIS iš E. Walpole, Mass. — "Siunčiu \$1.00 kalendoriaus fondui. Tikrai buvo džiugu jį gauti. Tai vienas gražiausių kalendorių".

★ K. RIMDEIKA iš Phila. Pa. — "Labai dėkoju už puikų sieninį kalendorių. Prašau ir kitais metais man prisiųsti. Kalendoriaus fondui siunčiu \$1.00".

★ V. BARISAS iš Worcester, Mass. — "Gavau Jūsų kalendorių. Tai gražus ir puikus. Jis aiškiai nurodo kiekvienos dienos šventųjų vardus ir visas šventes. Tokių kalendorių yra retenybė. Tat, priimkite vieną dolerį aukos".

★ ELŽBIETA IVANAUSKIENĖ, Wilkes-Barre, Pa. — "Siunčiu \$1.00 už 1943 m. kalendorių. Šis kalendorius labai man patinka".

Šią savaitę prie kalendoriaus fondo prisidėjo se-kantieji:

- J. Budrevičius, Lawrence, Mass. 50
- Monika Katinas, Worcester, Mass. 1.00
- A. Petrauskaitė, Waterbury, Conn. 1.00
- Jonas Burokas, Cambridge, Mass. 50
- A. Vilkišienė, Dorchester, Mass. 1.00
- V. Paplauskas, Roslindale, Mass. 50
- G. Stanis, E. Walpole, Mass. 1.00
- A. Rudokas, Lewiston, Me. 75
- V. Brazauskienė, So. Boston, Mass. 1.00
- N. N., Cambridge, Mass. 1.00
- N. N., Newton, Mass. 1.00
- Ig. Ruka, So. Boston, Mass. 1.00
- Mr. & Mrs. P. Shupas, N. Abington, Mass. 1.00
- B. Zalimas, Pittsburgh, Pa. 1.00
- K. Andrijauskas, Roxbury, Mass. 1.00
- J. Gričius, Arlington, Mass. 50
- Morta Šaparnienė, Dorchester, Mass. 1.00
- M. A. Ciunytė, Chestnut Hill, Mass. 1.00
- H. Waichicks, So. Boston, Mass. 50
- A. Kaunelis, Roxbury, Mass. 1.00
- J. Paskienė, N. J. 1.00
- M. Makusas, Carbondale, Pa. 1.00
- V. Verbičkas, Providence, R. I. 50
- B. Mačienė, Hartford, Conn. 1.00
- A. Navickienė, Hartford, Conn. 50

Visiems Rėmėjams ir aukotojams nuoširdžiai dėkojame už paramą ir aukas.

SVEIKATA - TURTAS

Sveikata, brangiausias turtas pasauliui, be sveikatos nemela nei gyventi. Jeigu tamsta kankina reumatisms skausmai prieš oro permaitinimą, jauti dieglius, rankų, kojų sustingimą, nuovargį, šaltį, — tuojaus, nieko nelaukdamas, įsigyk DEKSNIO GALINGĄ MOSTI. Ji yra padaryta iš daug skirtingų elementų iš tolimų kraštų švieto. Ši mostis turi savyje galingą šilumą, galingai šildydama, sunaikina minėtus skausmus.

Virs 20 metų kai tūkstantčiai šeimų vartoja DEKSNIO GALINGĄ MOSTI. Pasekmės yra taip geros, jog turime tūkstančius laišku iš skirtingų kraštų, kuriais žmonės dėkuoja už mosti ir tokių laišku vis daugiau ateina kasdienai.

Yra senas ir teisingas priežodis: kas tepa, tas ir važiuoja. Tad jeigu nori važiuoti, tai ir tepk ir vėl tepk su Deksnio Galinga Mostim. Kaina 1-oz. 75 centai, 2-oz. — \$1.00, 4-oz. — \$2.00, 16-oz. — \$5.00.

PASARGA: Neimkite nei jokių kitų pasiūlymų, bet visada reikalaukite ir žiūrėkite, kad ant dėžutės būtų užrašyta: DEKENS OINTMENT. Tai tik taip aplaikysite tikrąjį Dekens Ointment.

Pingių nesūsk tik parašyk savo vardą, pavardę, ir antrašą ir pažymėk už kiek ir kiek Deksnio Galingos Mosties reikalauji ir pasiusk mums šią pagarsinimą, užmokėsi paštorium C. O. D., kada atneš Galingą Mosti. Reikės primokėti kelis centus už persuntimą.

..... Deksnio Galinga Mostis .... 1-oz. .... 75c.
 ..... Deksnio Galinga Mostis .... 2-oz. \$1.00
 ..... Deksnio Galinga Mostis .... 4-oz. \$2.00
 ..... Deksnio Galinga Mostis .... 16-oz. \$5.00

Vardas ir pavardė .....
 Gatvė ir numeris .....
 Miestas ..... Valstija .....

DEKEN'S OINTMENT CO.
 P. O. BOX 656, NEWARK, N. J.

IVAIROS SKELBIMAI

REIKALINGA pagelbėti skusti-lupti ir piauštyti bulves ir kepti "fish cakes". Atsišaukite BERLO'S, 445 E. 8th St., So. Boston, Mass. (5-9-12)

PARSIDUODA So. Bostone teismo parėdimu trijų apartmentų mūrinis namas ant Dorchester St. Įeigų \$500.00. Pečium apšildomas. Inėsti 350.00 cash virš pirmų morgičių. Dėl pilnų informacijų kreipkitės: Francis T. Keefe, 50 Congress St., Boston, Mass.

REIKALINGA MOTERŲ arba MERGINŲ, kaipo kambarinė tarnaitė ir valytoja. Dienos ir nakties darbas. Atsišaukite — "Housekeeper", Hotel Essex, Boston, Mass. (12-5)

REIKALINGA VYRŲ valytojų ir namo prižiūrėtojų. Atsišaukite "Housekeeper", Hotel Essex, Boston, Mass. (12-5)

SPALVOSE LIETUVA, New Yorko Parade Lietu-viai, Karo Naujienos

Filmuotojas Kazys Motūzas ir Radio kalbėtojas Jonas Vailaitis, New Yorko - New Jersey apylinkėj sekmingai kelias dešimtis kartų rodė idomias Lietuvos filmas, lietuvius dalyva-vusius New York at War parade, Democracy in Action ir karo naujienas, pradeda filmas rodyti ir kitur. Jas pamatyt kiekvieno pareiga. Kurie matė, eina kitą kartą žiūrėt ir pasi-gėrėti siunčia savo draugus. Tai pačios gražiausios ir tvarkingiausios paruoštos filmos!

Amsterdam, N. Y. filmos rodomos sekmadienį, kovo 7 d. Lietuvių klūbe du kartų: 2 val. p. p. ir 7 val. vakare.

Baltimore, Md. Penktadienį, kovo 12 d., Lietuvių salėj, 851 Hollins St., 7:30 val. vak.

Philadelphia, Pa. Lietuvių Muzikalėj salėj, kampe Allegheny Ave. ir Tilton St., sekmadienį, kovo 14 d. du kartų: 2 val. p. p. ir 7 val. vakare.

Worcester, Mass. Sekmadie-nį, balandžio 11 d. Lietuvių klūbo salėj, 12 Vernon St., 3 val. p. p.

Arti tų dienų bus stengiamasi parodyti kaimyninėse vietose. Įžanga 35c., vaikučiams 15c. Skebl.

GRABORIAI

S. Barasevičius ir Sūnus MOTERIS PAGESIBINKŲ LIETUVIŲ GRABORIAUS IR BALSAMUOTOJAS Turi Notaro Teisę

254 W. Broadway, SO. BOSTON, MASS. Tel. SOUTH Boston 2590 Sūnatas gyvenamoji vieta. 538 Dorchester Ave. Tel. COLumbia 2537

CASPER FUNERAL HOME

187 Dorchester Street South Boston, Mass. Joseph W. Casper (KASPERAS) Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas NOTARY PUBLIC Patarnavimas Dieną ir Naktį Kopyčia šermentims dyka Tel. SOU Boston 1437 SOU Boston 3960

ZALETSKAS FUNERAL HOME

564 East Broadway SOUTH BOSTON, MASS. D. A. Zaletskas F. E. Zaletskas Graboriai ir Balsamuotojai Patarnavimas diena ir nakti Kopyčia šermentims dyka NOTARY PUBLIC Tel. SOU Boston 0815 Tel. SOU Boston 2608

Tel. Kirkland 7119
Pauline Luzackas, M.D.,
 (LIETUVE GYDYTOJA)
 400 Broadway,
 CAMBRIDGE, MASS.
 Valandos: Nuo 2 iki 4
 Nuo 6 iki 8.
 Sekmadieniais pagal sutartį.

Sou. 4476
Dr. Joseph F. Antanelis
 OPTOMETRISTAS
 515 East Broadway
 So. Boston, Mass.
 Ofiso Valandos išskyrus Trečiadieniais ir Penktadieniais Vakaraus Nuo 7 iki 9-tai Šeštadieniais Nuo 2 iki 8-tai.

Tel. SOU 2805
Dr. J. L. Pasakarnis
 DR. AMELIA E. RODD
 OPTOMETRISTAI
 447 Broadway
 So. Boston, Mass.
 OFISO VALANDOS:—
 Nuo 9 ryto iki 7 val. vakara.
 Seredomis:—
 Nuo 9 ryto iki 12 val. diena.

Tel. SOU 2712
Dr. J. C. Seymour
 (LANDŽIUS)
 Lietuvis Gydytojas
 Specialybė—Akių, Vidurių ligų, Ausų, Nosies ir Gerklės.
 Vartojta vėliausios konstrukcijos X-Ray Aparatų.
 Pritaiko Akinius
 Val. nuo 2—4 ir 7—8
 534 Broadway
 So. Boston, Mass.

DAKTARAI

Tel. TROWbridge 6330
J. Repshis, M. D.
 (REPŠYS)
 Lietuvis Gydytojas
 278 HARVARD STREET
 Kampas Inman arti Central Sq.
 CAMBRIDGE, MASS.
 Ofiso Valandos 2—4 ir 6—8.

IVAIROS SKELBIMAI

Res. Sou 3729 Sou 4618
Lithuanian Furniture Co.
 MOVERS—
 Insured and Bonded
 Local & Long Distance Moving
 326 - 328 West Broadway
 So. Boston, Mass.

NOVENOS

NOVENA prie šv. Pranciškaus Asyžiečio. Kaina ..... 15c.
 NOVENA prie Motinos Gerosios Patarties. Kaina ..... 20c.
 NOVENA prie Dievo Motinos Nuolatinės Pagelbos. Kaina ..... 15c.
 NOVENA už Sielas Skaitstyklėje. Kaina ..... 20c.
 NOVENA Stebuklingojo Medalikėlio Dievo Motinos Garbei. Kaina 15c.

DARBININKAS

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

LANKĖSI

Pirmadienį, kovo 1 d. "Darbininke" lankėsi A. Kaunelis su sūnum Edvardu iš Roxbury, Mass. Atsilankymo progą p. Kaunelis užsimekėjo savo LDS metinę duoklę už organą "Darbininką", pasipirko "Maldų Šaltinis", medaus ir kalendoriaus fondui \$1.00.

Antradienį, kovo 2 d. "Darbininke" lankėsi LDS Centro vice-pirmininkas kun. Pr. M. Juras ir Petras Raznauskas iš Lawrence, Mass. Kun. Pr. M. Juras iškė "Darbininko" spaustuvei spausdinti scenos veikalą "Piloto Duktė". Už poros savaitių veikalas bus atspausdintas.

Trečiadienį, kovo 3 d., š. m., "Darbininke" lankėsi p. Steponas Valkavičius ir p-lė Ona Petrušytė. Jiedu apžiūrėjo "Darbininko" spaustuvi ir Onutė atnaujino "Darbininko" prenumeratą, kurio yra ilgametė skaitytoja. P-nas Steponas Valkavičius prisirašė prie LRKSA jaunimo kuopos ir reikia tikėtis, kad bus gyvas tos organizacijos narys. Sveikiname! ??

T. T. Jėzuitų Misijos

- West Springfield, Mass. — Šv. Tomo parap., Kovo 4—12 d., T. Antanas Mešlis, S. J.
- Bayonne, N. J. — Šv. Mykolo parap., Kovo 10—19 d., T. Pranas Aukštikalnis, S. J.
- Waterbury, Conn. — Šv. Juozapo parap., Kovo 10 — Bal. 4 d., T. Jonas Kidykas, S. J.
- New Haven, Conn. — Šv. Kazimiero parap., Kovo 14—21 d., T. Antanas Mešlis, S. J.
- Hazleton, Pa. — Šv. Petro ir Povilo parap., Kovo 21—Bal. 4 d., A. Pranas Aukštikalnis, S. J.
- Chester, Pa. — Aušros Vartų parap., Kovo 28—Bal. 4 d., T. Antanas Mešlis, S. J.
- New Philadelphia, Pa. — Sald. širdies V. Jėzaus parapijoj, Bal. 5 — 18 d., T. Jonas Kidykas, S. J.
- Nashua, N. H. — Šv. Kazimiero parap., Bal. 8 — 18 d., T. Antanas Mešlis, S. J.
- Athol, Mass. — Šv. Pranciškaus parap., Bal. 11—18 d., T. Pranas Aukštikalnis, S. J.
- South Windsor, Conn. — Šv. Pranciškaus parap., Geg. 2 — 16 d., T. Antanas Mešlis, S. J.
- Wanam, Pa. — Šv. Marijos parap., Geg. 2 — 11 d., T. Pranas Aukštikalnis, S. J.
- Lawrence, Mass. — Šv. Pranciškaus parap., Geg. 9—23 d., T. Jonas Kidykas, S. J.
- Rochester, N. Y. — Šv. Jurgio parap., Geeg. 22—25 d., T. Pranas Aukštikalnis, S. J.

Lai Tėvynės Dainos Žadina Musų Širdį!

Hartford, Conn.

PARAPIJOS NAUDAI KONCERTAS

Šį sekmadienį, kovo 7, 5 val. po pietų, parapijos mokyklos salėje, įvyks švč. Trejybės parapijos naudai didelis koncertas, vaidinimas ir šokiai. Rengia šv. Cecilijos choras, vadovystėje vargonininko Justo Balsio. Dainoms pianu akompanuos ponis Felicija Rich.

Photo by: G. C. Stukas

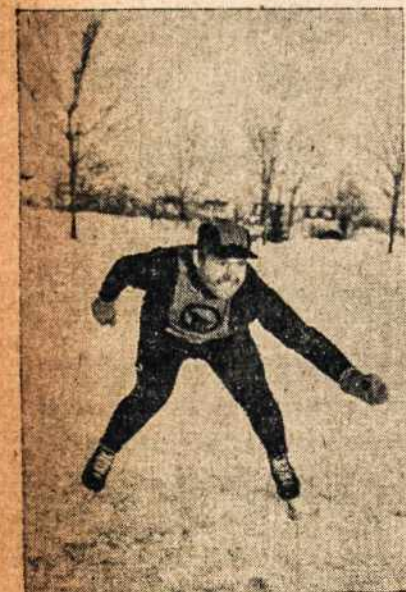
KUN. JONAS KRIPAS, švč. Trejybės lietuvių par., Hartford, Conn., vikaras, ilgametis laikraščio "Darbininko" bendradarbis. Jis yra daug pasidarbavęs, kad parapijos naudai koncertas, kovo 7 d., š. m., 5 val. po pietų, parapijos mokyklos salėje, finansiniai parvyktų.

Leit. Jonas Šeigis (Shages)

LIETUVIS POLICININKAS PAKELTAS LEITENANTU

Ilgametis Jonas Šeigis (Shages) šiomis dienomis po kvotimu ir gero rekordo tapo pakeltas iš paprasto policininko į leitenantus. Jonas yra nuoširdus Hartfordo lietuvių parapijos narys, geras katalikas ir lietuvis. Sveikiname. Čia talpiname jo foto, kuris tilpo Hartfordo Courant. Yra ir kitų lietuvių policininkų — Dobruckas, Stakenas - Kelly. Dabar turime leitenantą, kuris kaip visuomet palaikys savo gražų rekordą.

Juozas Vailionis, Choro pirm., Lietuvių Ledo Čempionas.

Taigi, gerbiamieji Hartfordo ir apylinkės lietuviai ir lietuvaiteš, visi-visos, atekite pasiklausyti gražios lietuviškos muzikos, dainų, pasimatyti su pažįstamais, draugais ir linksmai paskui pasižokti prieš Gavėnią. Visas pelnas skiriamas parapijai.

Ta proga norime padėkoti visiems biznieriams, kurie garsinasi programoj ir tuomi žymiai paremia choro darbuotę. Malonėkite tuos biznierių paremti.

Vasario 23, Bushnell Memorial Hall įvyko garsioji opera "Il Travatore". Dainavo mūsų žvaigždė iš Metropolitan Operos, New York, Anna Kaskas. Labai gražiai atliko savo Azucena'os rolę. Vietos anglų laikraščiai kuograziausiai aprašė jos pasisekimą arba triumfą. Dalyvavo ir Giovanni Marintelli. Salė buvo pilna, ir stovintieji turėjo mokėti po \$1.10. Daug lietuvių buvo atsilankę ir labai gražiai visi-visos atsiliepė. Iš lietuvių kunigų dalyvavo Jo Malonybė prelatas Ambotas, Matutis iš Watertown, Čebatorius iš Waterbury, Kočiūnas iš Union City. Gal buvo ir daugiau, bet apie juos neteko sužinoti.

IŠ KAREIVIŲ VEIKIMO

Matėsi bažnyčioje šie kareiviai: Marine — Edvardas Galiskis, kuris išbuvo Quantico ir parvažiavo pas tėvus, gyv. Broad St.; Ensign — Henrikas E. Jošius (inžinierius, ką tik baigė Brown University, Providence, R. I. mokslus); Knusta, kareivis; Pranas Kazlauskas Merchant Marine, ir kiti apie kuriuos neturiu žinių. Visi gerai atrodė.

Jonas Baukus apturėjo lakūno sparnus Floridoj. Albertas Vilimaitis randasi Springfield, Mass.

Į WAACS įsirašė ir išvažiavo Marė Baliukonaitė.

SESERŲ NAUDAI KORTAVIMO VAKARAS

Vasario 28, mokyklos salėje įvyko mūsų Seserų Pranciškiečių naudai kortavimo vakaras. Susirinko nemažai, kurie-kurios atjautė mūsų Seselių darbuotę parapijoje, ypač mokykloje. Buvo traukiami pinigėlių dovanų \$15, kuriuos paaukavo Prelatas \$10 ir Marijona Pateckaitė \$5. Laimėjo Manikienė, Albertas Vaitulionis ir Raymondas Jankauskas.

Seserys apart mokyklos darbo atlikinėja daug kitų darbų. Vėliausiai jos pasiūvo ir sutvarkė kortinus salėje ir koridoriuose. Iš vakaro liks gražaus pelno, kurio jos pilniausiai užsitarnavo.

Šiomis dienomis buvo atsilankiusi Seserų Pranciškiečių viršininkė Motina Doviada.

IŠ RAUDONOJO KRYŽIAUS LIETUVIŲ VEIKIMO

Iš pereito bazarų, kuris buvo rengiamas lietuvių - American Lithuanian Red Croc Chapter, liko gražaus pelno. Lietuviai gražiai pasirodė. Lietuviai, ypač moterys ir mergaitės gražiai darbuojasi dėl Raudonojo Kryžiaus. Aną vakarą mūsų lietuvių moterys iš parapijos lankėsi Christ Church Cathedral, kur dalyvavo iš visų Raudonojo Kryžiaus skyrių Hartforde ir apylinkės.

J. M. Prelatas Jonas Ambotas, nuoširdus LDS ir laikraščio "Darbininko" ir bendrai visų lietuviškų katalikiškų laikraščių ir švietimo įstaigų, ypač Lietuvos rėmėjas. Jau 31 metai kai garbingai klebonauja švč. Trejybės lietuvių parapijoje, Hartford, Conn. Prelato Amboto vadovaujama parapija yra viena pavyzdgingiausių. Sekmadienį, kovo 7 d., 5 val. po pietų įvyksta tos parapijos naudai didingas koncertas.

PROGRAMAS

1. Užtraukim Jaunime	J. Žilevičius.
Aš mergytė	A. Vanagaitis.
Vėjužėlis	A. Vanagaitis.
Pailsis.	Rhys-Herbert
Choras.	
2. "Kas Baily's", 2-jų veiksmų komedija.	
Jurgis	Pr. Katilius.
Aldona	V. Kaunietytė.
Šnibždukas	J. Balsis.
3. Šokiai, p-nios F. M. Rich vadovybėje.	
Elaine ir Maureen Hannon.	
Patty Stockwell, Peter De Nino,	
Halin Tracyzk.	
4. Solo. Kur Bakužė Samanota.	M. Kripas.
Ar tau pasauli nesakiau	
5. Kulkosvaidis	St. Šimkus.
M. Kripas, V. Ambrose, J. Bartusevičius,	
Ed. Mickevičius.	
6. Solo, dainas pasirenka,	V. Kaunietytė.
7. Dainos ir instrumentu muzika.	
Stulginskų Seimyna.	
8. Solo. Meilė.	A. Aleksis.
Musetta Waltz.	Puccini.
9. Piauti linksma. — Anna Vailonis.	A. Pocius.
Gimtinė	Kun. J. Čižauskas.
Oi tu Ieva	M. Petrauskas.
Sudie Giružė	St. Šimkus.
Akompanistė	F. M. Rich.
Choro Vedėjas	J. F. Balsis.

Ponia Balčiūnienė yra vedė - instruktore siuvime dėl Red Cross.

IŠ LIETUVOS ŠVENTĖS MINĖJIMO

Vasario 21, mokyklos salėje įvyko Hartfordo ir apylinkės lietuvių — Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo programa.

Antrą valandą susirinko pilnā salė žmonių. Įmaršavo su Amerikos ir Lietuvos vėliavomis lietuvių legionieriai ir Moterys Auxiliary Frederiko Sabonio 7 Posto, Jo Malonybei prelatui Ambočiui vadovaujant. Choras gražiai giedojo Amerikos ir Lietuvos himnus. Jo

Justinas Balsis, Choro Vedėjas-Direktorius.

Mrs. George Rich, Akompanistė

MUZIKA

Muzika garbingoji, tu mano miela,
Kaip tu džiugini, ramini man sielą!
Iš tamsiosios tu miesto-kaimo nakties
Pažarei mėnulį, tūkstantines žvaigždes!
Kiek tu gero pasauliui esi padariu,
Kiek tu pagundų nuo žmonijos nuvarius.
Ir Lietuvai Tėvynei sunkiose valandose
Kiek jėgų tu davei ir dar vis duosi!
Kai reikėjo šalį gerbti ir ginti,
Kaip tu mokėjai įkvėpti, raminti!
Net Dievas atsirado Lietuvos puslapy
Pačiam pirmutiniam!
A, guoski tu mus ir vesk nuolatos
Pirmyn į rytojų dėl Dievo-Tautos!

PLYTAITIS.

Ona Vailionienė, Choro Raštininkė.

VAŽIAVAVU DIENĄ

Važiavavau dieną, važiavavau naktį,
Ir privažiavavau žalią pievelę.

Toje pievelėj, toje žaliuoj, Ten mergužėlė šienelį grėbė.

Oi mergyt, mergyt, mergyte mano,
Tai man patinka tavo darbelis,

Tai man patinka tavo darbelis,
Žalioj pievelėj grėbti šienelį.

Photo by: Deford Dechert
Miss Balchunas

SIĄ NAKTELĘ MIEGO NEMIEGOJAU

Šią naktelę miego nemiegojau,
Palankėlėj žirgelius daboju.

Palankėlėj žirgelius daboju,
Nuo močiutės dukrelę vilioju.

Vai mergele, močiutės dukrele,
Oi ar eisi už manęs bernelio?

Eiti eičiau už tavęs bernelio,
Tik man gaila močiutės kieme-lio.

Vai mergele, močiutės dukrele,
Mano tėvo dar didesnis dvaras.

Apie dvarą jovarai žaliuoja,
Viršūnėlėj gegutė kukuoja.

Remk šios šalies apsigynimą!
Pirk Defense Bonds ir Stamps!

AUSK, MOČIUTE, DROBELES

Ausk, močiute, drobeles,
O aš jauna juosteles:
Kalbin mane bernužėlis
Į svetimą šalėlį.

Dar palauki, dukrele,
Dar palauki, jaunoji:
Dar palauki, dukružėlė,
Dvejus trejus metelius.

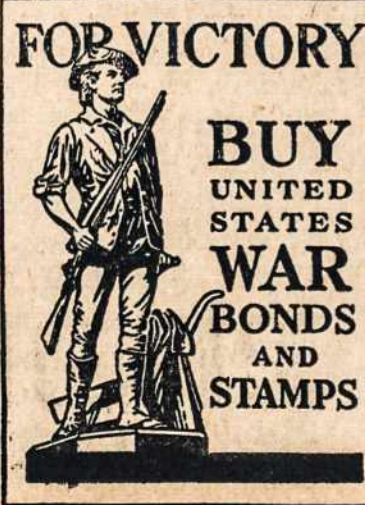
Vai, močiute, negaliu,
Vai, širdelė, negaliu:
Atvažiuoja dieverėliai,
Išveš margas skryneles.

Trinka bilda skrynelės,
Trinka bilda margosios:
Gailiai verkia mergužėlė,
Nuo močiutės eidama.

Cit, neverki, mergele,
Cit, neverki jaunoji:
Atsiverksi rytoj dieną,
Kai paliksi tu vieną,

Kai neteksi tėvelio,
Nei senosios močiutės,
Kai neteksi vainikėlio
Ant geltonų kaselių.

"Vai lėkite..."

Valerija Kaunietytė, Solistė.

ART. ONA KASKAS ir GIOVANNI MARINTELLI, vaidino įžymias roles operoj "Il Trovatore", Hartford, Conn. Šis abiejų artistų vaizdas tilpo Hartford Times.